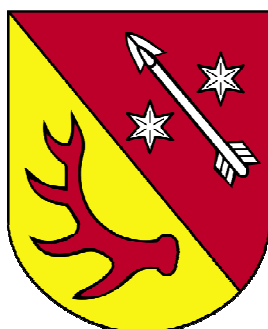

**AKTUALIZACJA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA
POWIATU ŻARSKIEGO**

Wrocław, czerwiec 2010 r.

Opracował zespół pod kierownictwem:

Dr inż. Pawła Szyszkowskiego

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE	5
1. WPROWADZENIE	12
1.1. Podstawa prawna.....	12
1.2. Metodyka.....	12
1.2. Założenia wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014.....	12
1.3. Założenia wynikające z Krajowego planu gospodarki odpadami 2010	14
1.4. Założenia wynikające z Projektu Planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (Uchwała Nr XLVIII/490/2010 z dnia 30 marca 2010 roku).....	14
1.5. Charakterystyka ogólna Powiatu żarskiego.....	18
2. Analiza aktualnego stanu gospodarki odpadami	22
2.1. Odpady komunalne.....	22
2.1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów.....	22
2.1.2. Istniejące systemy zbierania odpadów	24
2.1.3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku.....	26
2.1.4. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania	27
2.1.5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	27
2.1.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów	35
2.1.7. Identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami.....	35
2.2. Odpady ogólne dotyczące odpadów z pozostałych grup (Grupy 01 – 19).....	36
2.2.1. Informacje ogólne.....	36
2.3. Charakterystyka szczegółowa dotycząca wybranych odpadów	44
2.3.1. Odpady zawierające PCB	44
2.3.2. Oleje odpadowe.....	44
2.3.3. Zużyte baterie i akumulatory.....	44
2.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne	45
2.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji.....	46
2.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.....	50
2.3.7. Odpady zawierające azbest.....	50
2.3.8. Przetworzone pestycydy.....	52
2.3.9. Odpady materiałów wybuchowych	52
2.3.10. Zużyte opony	52
2.3.11. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury budownictwa	53
2.3.12. Komunalne osady ściekowe	53
2.3.13. Odpady opakowaniowe	54
3. PROGNOZA ZMIAN	55
3.1. Prognoza demograficzna	55
3.2. Odpady komunalne.....	55
3.2.1. Prognoza dotycząca ilości oraz składu odpadów	55
3.2.2. Prognozowane zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym	57
3.3. Odpady pozostałe	58
4. PRZYJĘTE CELE W GOSPODARCE ODPADAMI NA LATA 2010 - 2020	60
4.1. Odpady komunalne.....	60
4.2. Odpady z grup 01 - 19.....	60
4.2.1. Odpady niebezpieczne.....	60
4.2.2. Odpady pozostałe	63
5. KIERUNKI DZIAŁAŃ I SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	65
5.1. Odpady komunalne.....	65

5.1.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko.....	65
5.1.2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami.....	65
5.1.3. Zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów	65
5.1.4. System gospodarowania odpadami komunalnymi w Powiecie żarskim	67
5.1.6. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.....	70
5.1.7. Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub jest nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych.....	70
5.2. Odpady z grup 01 - 19.....	71
5.2.1. Odpady niebezpieczne.....	71
5.2.2. Odpady pozostałe	72
5.2.3. Plan unieszkodliwiania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska..	73
6. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ	75
7. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU	89
8. BIBLIOGRAFIA	92
9. WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO.....	93

STRESZCZENIE

Prace nad aktualizacją Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego są konsekwencją realizacji zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251), która wprowadziła obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami, podlegających aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Niniejszy dokument jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami, Krajowym planem gospodarki odpadami 2010, uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946) oraz Projektem planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2008).

Zakres planu gospodarki odpadami określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. *w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

Dla potrzeb planu odpady podzielone zostały na:

- odpady komunalne,
- pozostałe odpady (grupy 01 – 19),
- odpady niebezpieczne (z grup 01 – 20).

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu 2010 - 2012 oraz perspektywnie okresu 2013 - 2020. Rokiem bazowym jest rok 2006 i 2007.

Do przeprowadzenia analizy wykorzystane zostały w głównej mierze dane z wojewódzkiej bazy danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Jako uzupełniające zostały uwzględnione dane zgromadzone przez GUS i WIOŚ.

Stan aktualny

Szacuje się, że w Powiecie żarskim powstaje rocznie ok. 34,0 tys. Mg odpadów komunalnych. W odpadach dominują odpady kuchenne ulegające biodegradacji (26%), papier i tektura (21%), a także tworzywa sztuczne (15%).

W latach 2006 - 2007 odpady komunalne na terenie Powiatu zbierane były głównie w formie odpadów zmieszanych. Jedynie niewielka ich część zbierana była selektywnie. W roku 2007 zebrano łącznie ok. 29,0 tys. Mg odpadów, co stanowiło ok. 83,3% odpadów wytworzonych. Jednak w stosunku do roku 2002, kiedy opracowywano pierwszy plan gospodarki odpadami zanotowano znaczną poprawę w tym zakresie (66,0%). Część masy wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji mieszkańcy wykorzystują we własnym zakresie np. kompostując je na terenie posesji (odpady z pielęgnacji ogrodów przydomowych, odpady kuchenne), spalając w piecach lub do karmienia zwierząt domowych.

Odzysk odpadów komunalnych w Powiecie żarskim prowadzony jest w sortowni odpadów zmieszanych znajdującej się w m. Żary (przepustowość docelowa 25 tys. Mg/rok), brak jest natomiast instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.

W latach 2006 i 2007 odzyskowi/recyklingowi poddano w Powiecie żarskim odpowiednio 99,34 Mg i 283,53 Mg odpadów mających wartość materiałową (papier, tektura, szkło i tworzywa sztuczne), co w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych stanowiło odpowiednio 0,3 i 0,8%. Zauważalny jest w analizowanych latach wzrost sprawności zbiórki selektywnej, szczególnie w przypadku metali, szkła i tworzyw sztucznych.

Odpady komunalne zbierane na obszarze Powiatu żarskiego unieszkodliwiane są wyłącznie przez składowanie. W roku 2006 składowano 99,7% odpadów zebranych, a w roku 2007 – 99,2%.

W Powiecie znajdują się cztery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, o wolnej pojemności ok. 150 tys. Mg odpadów i powierzchni 7,6 ha.

W latach 2004 - 2006 podmioty gospodarcze z terenu Powiatu wytwarzały rocznie ok. 190 tys. Mg odpadów. Najwięcej, bowiem ok. 90% wytwarzano odpadów z grupy 03 (odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury) oraz 10 (Odpady z procesów termicznych).

Najważniejsze problemy w gospodarce odpadami

Odpady komunalne

1. Odpady komunalne zbierane są głównie w formie odpadów zmieszanych (w roku 2007 – 99,0% zebranych odpadów).
2. Stan obsługi mieszkańców Powiatu żarskiego w zakresie odbioru wytworzonych przez nich odpadów jest niedostateczny, bowiem zebrano ok. 83,3% szacowanej ilości odpadów wytworzonych. Jednak w stosunku do roku 2002, kiedy opracowywano pierwszy plan gospodarki odpadami zanotowano znaczną poprawę w tym zakresie (66,0%). Najgorsza sytuacja w tym zakresie jest w gminach: Brody (64,0 %) i Jasień (73,3%). Część nie odbieranych odpadów trafia do środowiska w sposób niekontrolowany (spalanie, deponowanie na tzw. dzikich wysypiskach) powodując jego zanieczyszczenie.
3. Zastrzeżenia budzą posiadane przez niektóre gminy informacje dotyczące ilości zebranych odpadów, gdzie podane przez przedsiębiorstwa zbierające na ich terenie dane są dużo wyższe niż szacunki dotyczące ilości odpadów wytworzonych. Dotyczy to takich gmin jak: Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Trzebiel i w gminie wiejskiej Żary.
4. Pomimo tego, że odnotowano wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów, to nadal zbiera się ich niewiele (w roku 2007 – 0,8% odpadów wytworzonych). Nie zbiera się selektywnie w Powiecie żadnych odpadów niebezpiecznych typu komunalnego.
5. Odpady komunalne zbierane na obszarze Powiatu żarskiego unieszkodliwiane są wyłącznie przez składowanie. W roku 2006 składowano 99,7% odpadów zebranych, a w roku 2007 – 99,2%.
6. Na terenie Powiatu brak jest instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Pozostałe odpady (grupy 01 – 19)

1. Często nieprawidłowe postępowanie z odpadami w sektorze małych przedsiębiorstw, co przejawia się np. porzucaniem odpadów w miejscach nielegalnego składowania.
2. Nieprzestrzeganie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z aktów prawnych (dotyczy to przede wszystkim obowiązku dokonywania sprawozdawczości).

Odpady niebezpieczne

- Problemy z zagospodarowaniem stwarzają małe ilości odpadów olejowych, powstających w dużym rozproszeniu, gdzie zbiórka tych odpadów jest utrudniona i ekonomicznie mało opłacalna.
- Brak w Powiecie żarskim systemu zbiórki odpadów olejowych od małych i indywidualnych wytwórców, odpadów medycznych pochodzenia komunalnego i innych odpadów niebezpiecznych. Odpady te najprawdopodobniej trafiają w sposób niekontrolowany do środowiska bądź do strumienia odpadów komunalnych.
- Brak powszechnie prowadzonej ewidencji wytwarzanych odpadów w placówkach medycznych i weterynaryjnych (głównie w małych lub indywidualnych praktykach).
- Brak pełnych danych dotyczących ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- Prowadzenie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji poza stacjami demontażu.
- Działalność szarej strefy (rozmontowywanie pojazdów w nieuprawnionych do tego celu warsztatach).
- Brak pełnych danych dotyczących ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

- Brak zorganizowanego wtórnego obiegu użytych sprzętów.
- Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa dotycząca gospodarki użytych sprzętami elektrycznymi i elektronicznymi oraz brak znajomości wymogów prawnych w tym zakresie.
- Brak dokładnej inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest.
- Zbyt wolno przebiegający proces usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.
- Brak wdrożonych mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych.
- Słaba świadomość mieszkańców dotycząca szkodliwości dla zdrowia i życia ludzi odpadów zawierających azbest.
- niska świadomość mieszkańców, którzy często wyrzucają opakowania po pestycydach do pojemników na odpady komunalne.

Prognoza zmian

W latach 2009 – 2020 prognozuje się:

- Wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych, odpadów powstających w rolnictwie, z produkcji i stosowania produktów chemicznych, z procesów termicznych, odpadów opakowaniowych, odpadów budowlanych, medycznych i weterynaryjnych oraz osadów ściekowych.
- Spadek ilości odpadów powstających w przemyśle, w tym m.in. z przetwórstwa drewna.

Założone cele

Odpady komunalne:

Cele główne:

1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.
2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.
3. Gospodarowanie odpadami w Powiecie w oparciu o zakład zagospodarowania odpadów w Marszowie.
4. Zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
5. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
6. Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców Powiatu do końca roku 2010.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995, zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami KPGO 2010 dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - w 2020 r. nie więcej niż 35%.
3. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

Odpady powstające w przemyśle:

Cele ogólne dla gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle (do realizacji przez podmioty gospodarcze) do roku 2020:

- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 85%,
- zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 7%.

Dla poszczególnych grup odpadów określono cele szczegółowe.

Kierunki działań

Odpady komunalne:

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

1. Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
2. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.
3. Eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa.
4. Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami

1. Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
2. Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami.
3. Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
4. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
5. Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
6. Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami.
7. Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
8. Wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego, których celowość została potwierdzona analizą koszty - korzyści.
9. Monitorowanie wskazanych w planie gospodarki odpadami wskaźników wytwarzania odpadów.

Zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów

1. Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych.
2. Zgodnie z Projektem planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2008), prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych tak, aby możliwe było wydzielenie następujących frakcji odpadów:
 - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),

- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne,
- metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

1. Transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
2. Gospodarka odpadami w Powiecie żarskim oparta o zakład zagospodarowania odpadów (ZZO) w Marszowie.
3. Odpady do zagospodarowania powinny być kierowane z terenu gmin Powiatu żarskiego tylko i wyłącznie do zakładu zagospodarowania odpadów w Marszowie, zapewniającego co najmniej zakres usług podany w pkt. 7.
4. Sposób zbierania odpadów odpowiedni dla technologii przyjętej w zakładzie zagospodarowania odpadów w Marszowie.
5. Zgodnie z Kpgo 2010, ZZO w Marszowie winien zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
 - mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
 - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
 - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
 - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
 - demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
 - przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).
6. Planowany do budowy zakład zagospodarowania odpadów w uzasadnionych przypadkach składać się może z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu, w tym stacji przeładunkowych. Stacje te obok urządzeń do przeładunku odpadów mogą być również wyposażone w inne elementy gospodarowania odpadami, takie jak np. urządzenia do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów, kompostownie, magazyny na surowce, odpady niebezpieczne itp.
7. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, w oparciu o:
 - sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych,
 - placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
 - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
 - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
8. Składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń.
9. Budowane i/lub rozbudowywane będą jedynie składowiska, które są elementem zakładu zagospodarowania odpadów. Zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia o odpadach (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów odmawia wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.

10. Wykorzystanie technologii pozwalających na wykorzystanie właściwości materiałowych odpadów, nawozowych oraz energii zawartej w odpadach.
11. Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.

System gospodarowania odpadami komunalnymi w Powiecie żarskim

W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XI/78/2003 w dnia 15.X.2003 r. zaplanowano m.in. dla Łużyckiego Związku Gmin budowę ZZO w Marszowie obejmującego swoim zasięgiem działania gminy z powiatu żarskiego i żagańskiego. Zakład ten jednak jak dotąd nie powstał.

W celu realizacji postawionych dla Powiatu żarskiego celów wskazuje się do realizacji następujący system gospodarowania odpadami (tab. 5.1.-1.):

1. Budowa ZZO Marszów obejmującego swoim zasięgiem południowo – zachodnią część województwa. Zgodnie z zapisami Uchwały nr XLIV/320/2006 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26.06.2006 r. w sprawie zmiany Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2003 – 2010, do czasu uruchomienia ZZO Marszów dopuszcza się niezbędną rozbudowę w celu zwiększenia pojemności istniejących składowisk komunalnych:
 - a. w Chrobrowie, gm. Żagań,
 - b. w Czyżówku, gm. Iłowa.
2. Do czasu wybudowania ZZO Marszów, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów. Po wybudowaniu ZZO, w zezwoleniach na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wskazywany będzie powyższy zakłady jako jedyne miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów z terenu Powiatu żarskiego.

Tab. 1. Obszary objęte obsługą przez ZZO Marszów

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Krosno Odrzańskie	Bobrowice	W
2.	Krosno Odrzańskie	Gubin	M
3.	Krosno Odrzańskie	Gubin	W
4.	Krosno Odrzańskie	Krosno Odrzańskie	MW
5.	Zielona Góra	Nowogród Bobrzański	MW
6.	Żagański	Brzeźnica	W
7.	Żagański	Gozdnica	M
8.	Żagański	Iłowa	MW
9.	Żagański	Wymiarki	W
10.	Żagański	Żagań	M
11.	Żagański	Żagań	W
12.	Żarski	Brody	W
13.	Żarski	Jasień	MW
14.	Żarski	Lipinki Łużyckie	W
15.	Żarski	Lubsko	MW
16.	Żarski	Łęknica	M
17.	Żarski	Przewóz	W
18.	Żarski	Trzebiel	W
19.	Żarski	Tuplice	W
20.	Żarski	Żary	M
21.	Żarski	Żary	W

¹Typ gminy: M – gmina miejska, W – gmina wiejska, MW – gmina miejsko - wiejska

Odpady powstające w przemyśle

1. Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami.
2. Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).
3. Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami.
4. Minimalizacja ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie.
 - Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa).

Dla poszczególnych rodzajów odpadów podano szczegółowe kierunki działań.

Oszacowano, że koszt realizacji Projektu planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego (w tym część kosztów całkowitych dla ZZO Marszów) wyniesie:

Tab. 2. Szacunkowe koszty realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami

Wyszczególnienie	ogółem	2008 – 2012	2013 – 2020
Zadania ogólne z zakresu gospodarki odpadami	4 759,20	1 589,20	3 170,00
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	116 585,50	114 879,50	1 706,00
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z sektora przemysłowego	15 256,00	7 587,00	7 669,00
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi	81,00	77,00	4,00
Razem	136 681,70	124 132,70	12 549,00

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), wprowadziła obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami, które podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Plan gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego został przyjęty w dniu 30 marca 2004 r. uchwałą Nr XVII/104/2004, zatem w 2008 r. upływa termin jego aktualizacji.

1.2. Metodyka

Przy opracowaniu Aktualizacji planu wykorzystane zostały następujące źródła informacji:

- Sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego” za lata 2004 – 2006 (2007 r.)
- Wojewódzki System Odpadowy (Urząd Marszałkowski, lata 2004 - 2006).
- Dane GUS (za lata 2004 - 2007).
- Dane starostwa.
- Dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (za lata 2004 - 2006).
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego (projekt) (2008).
- Wizje lokalne.
- Akty prawne z zakresu gospodarowania odpadami.
- Inne opracowania z zakresu gospodarki odpadami.

Grupy, podgrupy i rodzaje odpadów określano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. *w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. Nr 112, poz. 1206 z późn. zm.).

Dla potrzeb planu odpady podzielone zostały na:

- odpady komunalne,
- pozostałe odpady, w tym odpady powstające w przemyśle, osady ściekowe, odpady opakowaniowe,
- odpady niebezpieczne.

Przedstawione w Planie cele i zadania dotyczą okresu 2009 - 2012 oraz perspektywicznie okresu 2013 - 2020. Rokiem bazowym jest rok 2006 i 2007.

1.2. Założenia wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014

W „Polityce ekologicznej Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014” przyjęto w zakresie gospodarowania odpadami następujące cele średniookresowe do 2014 roku:

- Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB
- Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska
- Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym w szczególności doprowadzenie do sytuacji, że w 2013 r. nie będzie składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji więcej niż 50 % masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

- Zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających standardów Unii Europejskiej
- Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów
- Całkowite wyeliminowanie i unieszkodliwienie PCB do 2010 r.
- Rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania
- Zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji
- Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

Dla realizacji powyższych celów podejmowane będą w latach 2007 – 2010 następujące kierunki działań:

1. Wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne i podmioty prywatne, które przyczynią się ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi, w tym recyklingowi, zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowiska.
2. Sukcesywne zwiększanie stawek opłat za składowanie odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów, które można poddać procesom odzysku, w tym recyklingu, a także wyeliminowanie praktyk rekultywacji składowisk tego typu odpadami.
3. Kontynuacja badań nad nowymi technologiami, przyczyniającymi się do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów oraz zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.
4. Wspieranie wprowadzania niskoodpadowych technologii produkcji oraz zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników stosowanych surowców.
5. Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania z nimi oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie.
6. Wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników nagromadzenia i morfologii odpadów celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami.
7. Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanymi systemami zbierania odpadów oraz zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami.
8. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
9. Weryfikacja lokalizacji dotychczas istniejących składowisk odpadów oraz eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z ich składowaniem, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk, nie spełniających wymogów prawa.
10. Wzmocnienie kontroli firm odbierających odpady od wytwórców oraz firm posiadających instalacje do odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów.
11. Wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego i dyscyplinujących samorządy w zakresie wykonywania przez nie tych obowiązków.

1.3. Założenia wynikające z Krajowego planu gospodarki odpadami 2010

W krajowym planie gospodarki odpadami przyjęto następujące cele główne (M.P. Nr 90, poz. 946):

Odpady komunalne:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - o w 2010 r. więcej niż 75%,
 - o w 2013 r. więcej niż 50%,
 - o w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadówwytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do max. 200 do końca 2014 r.

Odpady z sektora gospodarczego:

1. W okresie od 2008 r. do 2010 r. przyjmuje się następujące cele:
 - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 82% w 2010 r.,
 - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 5% w 2010 r.
2. W okresie od 2011 r. do 2019 r. – następujące cele:
 - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 85% w 2019 r.,
 - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 7% w 2019 r.

Dla poszczególnych grup odpadów określono następnie cele szczegółowe.

1.4. Założenia wynikające z Projektu Planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (Uchwała Nr XLVIII/490/2010 z dnia 30 marca 2010 roku)

W Projekcie planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego przyjęto do realizacji następujące cele:

Odpady komunalne:

Cele główne:

1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.
2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.
3. Gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów.
4. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
5. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
6. Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.
7. Zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców województwa do końca roku 2009.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie lubuskim w roku 1995 (118,6 tys. Mg), dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - w 2020 r. nie więcej niż 35%.
3. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

Odpady powstające w przemyśle:

Cele ogólne dla gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle (do realizacji przez podmioty gospodarcze):

1. W okresie od 2009 r. do 2010 r. przyjmuje się następujące cele:
 - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 72% w 2010 r.,
 - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 8% w 2010 r.
2. W okresie od 2011 r. do 2020 r. – następujące cele:
 - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 75% w 2020 r.,
 - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 10% w 2020 r.

Dla poszczególnych grup odpadów określono cele szczegółowe (zgodnie z Kpgo 2010, cele podano do roku 2018).

Dla realizacji przyjętych celów wskazano następujące kierunki działań oraz system gospodarowania odpadami:

Kierunki działań

Odpady komunalne:

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

1. Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
2. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.
3. Eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa.
4. Uwzględnianie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami

1. Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
2. Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami.

3. Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
4. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
5. Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
6. Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami.
7. Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
8. Wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona analizą koszty - korzyści.
9. Monitorowanie wskazanych w WPGO wskaźników wytwarzania odpadów.

Zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów

1. Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych.
2. Zgodnie z Kpgo 2010, prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych tak, aby możliwe było wydzielenie następujących frakcji odpadów:
 - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
 - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
 - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
 - tworzywa sztuczne,
 - metale,
 - zużyte baterie i akumulatory,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - przeterminowane leki,
 - chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
 - meble i inne odpady wielkogabarytowe,
 - odpady budowlane remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

3. Sposób zbierania odpadów odpowiedni dla przyjętych w zakładach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady te będą kierowane.
4. Transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
5. Gospodarka odpadami w województwie oparta o wskazane w WPGO zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO). Oznacza to, że odpady wytwarzane w gminach województwa lubuskiego powinny być kierowane tylko i wyłącznie do zakładów wskazanych w tabeli 5.1.-1. Zgodnie z Kpgo 2010, zakłady te powinny obsługiwać obszar zamieszkały przez co najmniej 150 tys. mieszkańców. Uzupełnieniem systemu opartego o ZZO obsługujących powyżej 150 tys. mieszkańców będą wybudowane dwa zakłady wyposażone (wg stanu na dzień 31.05.2009 r.):
 - w linię do segregacji odpadów z selektywnego zbierania w Kielczu (gm. Nowa Sól),
 - w linię do segregacji odpadów z selektywnego zbierania, odpadów zmieszanych oraz do produkcji paliwa w Dąbrowce Wielkopolskiej (gm. Zbąszynek).

Zakłady te aby mogły pełnić funkcje zakładów zagospodarowania odpadów muszą być jednak rozbudowane zgodnie z pkt. 7 (patrz niżej).

W związku z prowadzonymi działaniami, w obszarze tym bierze się pod uwagę również budowę instalacji przy składowiskach w Jeziorach i Stypułowie. Aby instalacje te mogły funkcjonować muszą one spełniać wymagania podane w pkt. 7.

6. Odpady do zagospodarowania powinny być kierowane z terenu gminy tylko i wyłącznie do obiektów zapewniających co najmniej zakres usług podany w pkt. 7.
7. Zgodnie z Kpgo 2010, ZZO winny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
 - mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
 - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
 - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
 - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
 - demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
 - przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).
8. Istniejące oraz planowane do budowy zakłady zagospodarowania odpadów w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu, w tym stacji przeładunkowych. Stacje te obok urządzeń do przeładunku odpadów mogą być również wyposażone w inne elementy gospodarowania odpadami, takie jak np. urządzenia do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów, kompostownie, magazyny na surowce, odpady niebezpieczne itp.
9. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, w oparciu o:
 - sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych,
 - placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
 - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
 - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
10. Składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń.
11. Budowane i/lub rozbudowywane będą jedynie składowiska, które są elementem zakładu zagospodarowania odpadów. Zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia o odpadach (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów odmawia wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.
12. Wykorzystanie technologii pozwalających na wykorzystanie właściwości materiałowych odpadów, nawozowych oraz energii zawartej w odpadach.
13. Stosowanie w ZZO technologii oraz wyposażenia gwarantującego realizację zakładanych dla województwa lubuskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami.
14. Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.

System gospodarowania odpadami komunalnymi w woj. lubuskim

Odpady komunalne

Biorąc pod uwagę funkcjonujące w województwie obiekty oraz podjęte działania w celu rozbudowy istniejącej infrastruktury wskazano jako niezbędne:

1. Rozbudowę istniejących zakładów w Długoszynie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze, tak aby zrealizować postawione w WPGO cele.
2. Zgodnie z zapisami Kpgo 2010, wg których podstawą systemu gospodarki odpadami powinny stać się ZZO o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez minimum 150 tys. mieszkańców, wskazuje się jako niezbędne utworzenie wspólnego systemu gospodarowania odpadami dla zakładu zagospodarowania odpadów w Długoszynie (CZG – 12) i gminy miejsko – wiejskiej Słubice. W systemie tym,

zarówno instalacje znajdujące się w Długoszynie, jak i sortowania oraz składowisko odpadów w Słubicach, będąc elementem ZZO Długoszyń, będą rozbudowywane i modernizowane tak aby zapewnić realizację postawionych dla tego obszaru celów.

3. Rozbudowę do roku 2012 istniejących instalacji w Dąbrówce Wielkopolskiej (gm. Zbąszynek) i Kielczu (gm. Nowa Sól), które obsługiwać będą gminy wchodzące w skład obszaru ZZO Obszar Wschodni o instalacje zapewniające co najmniej następujący zakres usług (działalności):
 - mechaniczno – biologiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
 - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
 - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
4. Budowę ZZO Marszów obejmującego swoim zasięgiem południowo – zachodnią część województwa. Zgodnie z zapisami Uchwały nr XLIV/320/2006 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26.06.2006 r. w sprawie zmiany Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2003 – 2010, do czasu uruchomienia ZZO Marszów dopuszcza się niezbędną rozbudowę w celu zwiększenia pojemności istniejących składowisk komunalnych:
 - w Chrobrowie, gm. Żagań,
 - w Czyżówku, gm. Iłowa.
5. Budowę instalacji termicznego zagospodarowania odpadów. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu inicjatywę budowy tego typu instalacji zgłosiło CZG – 12 (w Długoszynie). Wg Kpgo 2010 metoda termicznego przekształcania odpadów preferowana jest dla aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców.
6. Do czasu wybudowania ZZO Marszów, ZZO Obszar Wschodni oraz do czasu niezbędnej rozbudowy zakładów w Gorzowie oraz Zielonej Górze, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów. Po wybudowaniu i rozbudowie wskazanych obiektów, w zezwoleniach na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wskazywane będą powyższe zakłady jako jedyne miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów z terenu województwa lubuskiego.

Odpady powstające w przemyśle

1. Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami.
2. Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).
3. Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami.
4. Minimalizacja ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie.
5. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa).

Dla poszczególnych rodzajów odpadów podano szczegółowe kierunki działań.

1.5. Charakterystyka ogólna Powiatu żarskiego

Powiat żarski znajduje się w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego. Graniczy z powiatami: krośnieńskim, zielonogórskim, żagańskim i powiatem województwa dolnośląskiego – zgorzeleckim. Południowo - zachodnia część granicy powiatu jest zarazem granicą Polski z Niemcami. W skład powiatu wchodzi 10 gmin. Są to 2 gminy miejskie (Łęknica, Żary), 6 gmin wiejskich (Brody, Lipinki Łużyckie, Przewóz Trzebież, Tuplice, Żary), 2 gminy miejsko-wiejskie (Jasień, Lubsko).

W 2006 roku powiat liczył 98 884 mieszkańców (9,8% ludności województwa), ludność miejska stanowi 62%. Średnio na 1 km² przypada 71 osób, co stawia powiat wśród najslabiej zaludnionych w kraju.

Powierzchnia powiatu wynosi 1 394 km², co stanowi 9,9 % powierzchni województwa. Użytkowanie gruntów kształtuje się w następujący sposób:

- użytki rolne 36,5% 35,78
- lasy i grunty leśne 53,9% 51
- pozostałe 9,6%

Powiat ma charakter przemysłowo-rolniczy.

Na koniec grudnia 2006 r. w województwie lubuskim, zarejestrowanych było 105,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 3,4% więcej niż w analogicznym okresie 2005r. Wśród wszystkich podmiotów dominowały firmy prowadzące działalność handlową (33 %), a następnie zajmujące się obsługą nieruchomości i firm (18,4 %). Uogólniając najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w sferze usług – 78,4%.

Na terenie powiatu żarskiego znajdują się następujące obiekty infrastruktury:

- sieć wodociągowa: 742,3 km, 12 448 przyłączy;
- sieć kanalizacyjna: 128,6 km, 3 698 przyłączy, 11 oczyszczalni;
- sieć gazowa: 180,5 km, 3 457 przyłączy.

W powiecie jest 39 szkół podstawowych (6998 uczniów), 23 gimnazja (4280 uczniów), 8 ponadgimnazjalnych zasadniczych szkół zawodowych (632 uczniów), 27 szkół średnich zawodowych i liceów profilowanych (2813 uczniów), 14 liceów ogólnokształcących (2144 uczniów), 12 szkół policealnych (436 uczniów). Ogółem kształcą się tu 17 303 uczniów. (GUS, 2006)

W powiecie żarskim znajdują się następujące jednostki służby zdrowia:

- 3 szpitale,
- 39 zakładów opieki zdrowotnej (publicznych – 1),
- 33 apteki, (GUS 2006)

Powiat Żarski położony jest na obszarze "pomostowym" między Krajem Związkowym Brandenburgii i Krajem Związkowym Saksonii a Polską. Takie charakterystyczne usytuowanie wpłynęło na ukształtowanie infrastruktury komunikacyjnej, która ma charakter tranzytowy, zarówno krajowy jak i międzynarodowy, przede wszystkim na kierunku zachód-wschód. Przez powiat przebiega droga o znaczeniu międzynarodowym: Wrocław-Forst-Berlin, łącząca Europę zachodnią ze wschodnią. W Powiecie Żarskim drogami tranzytowymi o największym nasileniu ruchu kołowego są: Olszyna - Wrocław, Żary - Żagań, Żary - Łęknica, Zielona Góra - Żary - Przewóz. Powiat żarski posiada 827 km dróg o charakterze powiatowym i 906 km dróg gminnych. Ponadto na terenie powiatu znajduje się 122 km dróg krajowych i 137 km dróg wojewódzkich.

Gminy powiatu należą do Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr", którego celem jest:

1. Wspólne planowanie, wykonywanie i eksploatacja obiektów z zakresu ochrony środowiska.
2. Wdrażanie nowoczesnych technologii gospodarowania odpadami i gospodarką wodno-ściekową.
3. Prowadzenie edukacji w zakresie ochrony środowiska.
4. Planowanie, wykonywanie i eksploatacja obiektów z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej o znaczeniu ponadgminnym.
5. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację planowanych inwestycji

Wszystkie gminy powiatu żarskiego należą do Łużyckiego Związku Gmin, który powstał w celu wybudowania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w m. Marszów.

Na obszarze powiatu zlokalizowane są niewielkie fragmenty dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP nr 301, Pradolina Zasięki-Nowa Sól oraz GZWP nr 315)

Powiat położony jest w następujących regionach fizycznogeograficznych: Bory Dolnośląskie, Wzniesienia Żarskie, Wzniesienia Gubińskie z Borami Zielonogórkimi oraz Obniżenie Nowosolskie,

Kotlina Zasięcka i Wał Mużakowski. W granicach Powiatu rozciągają się fragmenty czterech rezerwatów – Nad Młyńską Strugą, Wrzosiec, Żurawie Bagno i Uroczysko Węglińskie, o ogólnej powierzchni na terenie powiatu 72,5 ha. Inną formą ochrony przyrody jest park krajobrazowy "Łuk Mużakowski" – pow. 18 200 ha oraz obszary chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 37 835 ha. Ponadto występuje tu wiele pomników przyrody, siedlisk dzikiej zwierzyny, stawów hodowlanych oraz terenów łowieckich. Utworzonych jest tu również dwadzieścia użytków ekologicznych. Ogólnie tereny chronione stanowią około 40% powierzchni powiatu.

W tabelach 1.5.-1. i 1.5.-2. zestawiono podstawowe informacje charakteryzujące poszczególne gminy powiatu żarskiego

Tab. 1.5.-1. Charakterystyka ogólna gmin Powiatu żarskiego

Gmina	Dane lokalizacyjne i administracyjne
Łęknica	Gmina zajmuje powierzchnię 16,4 km ² . położona jest w południowo-zachodniej części powiatu. Liczba ludności wynosi 2 574 osób (2006 rok). Na terenie gminy znajduje się fragment parku krajobrazowego Łuk Mużakowski
Żary (miasto i gmina)	Gmina zajmuje powierzchnię 327,7 km ² . położona jest we wschodniej części powiatu (mapa Sieć osadnicza gminy składa się z miasta i 24 wsi sołeckich (2 miejscowości) Liczba ludności wynosi 50 787 osób, z czego 39 110 mieszka w mieście (2006 rok)
Brody	Gmina zajmuje powierzchnię 240,4 km ² . położona jest w północno-zachodniej części powiatu. Sieć osadnicza gminy składa się z 15sołectw. w skład których wchodzi 19 miejscowości. Liczba ludności wynosi 3 550 osób (2006 rok)
Jasień	Gmina zajmuje powierzchnię 127,0 km ² . położona jest w północno-wschodniej części powiatu. Sieć osadnicza gminy składa się z miasta i 17 wsi sołeckich. w skład których wchodzi 17 miejscowości. Liczba ludności wynosi 7 375 osób, z czego 4 565 mieszka w mieście(2006 rok) Na terenie gminy znajduje się użytek ekologiczny Torfowisko Guzów.
Lipinki Łużyckie	Gmina zajmuje powierzchnię 88,5 km ² . położona jest w środkowej części powiatu. Sieć osadnicza gminy składa się z 10 sołectw. W skład których wchodzi 12 miejscowości. Liczba ludności wynosi 3 244 osób (2006 rok) Na terenie gminy, w Piotrowicach znajduje się park krajobrazowy oraz rezerwat Wrzosiec we wsi Grotów
Lubsko	Gmina zajmuje powierzchnię 182,7 km ² . położona jest w północnej części powiatu . Sieć osadnicza gminy składa się z 1 miasta i 18 wsi sołeckich, w skład których wchodzi 20 miejscowości. Liczba ludności wynosi 19 776 osób, z czego 15 096 mieszka w mieście(2006 rok)
Przewóz	Gmina zajmuje powierzchnię 178,3 km ² . położona jest w południowej części powiatu. Sieć osadnicza gminy składa się z 11 sołectw. w skład których wchodzi 15 miejscowości. Liczba ludności wynosi 3 334 osób (2006 rok)
Trzebień	Gmina zajmuje powierzchnię 166,6 km ² . położona jest w zachodniej części powiatu Sieć osadnicza gminy składa się z 27 sołectw, w skład których wchodzi 33 miejscowości. Liczba ludności wynosi 5 864osób (2006 rok) Na terenie gminy znajduje się fragment Pojezierza Antropogenicznego
Tuplice	Gmina zajmuje powierzchnię 65,9 km ² . położona jest w środkowej części powiatu. Sieć osadnicza gminy składa się z 13 sołectw, w skład których wchodzi 14 miejscowości. Liczba ludności wynosi 3 295 osób (2006 rok)

Tab. 1.5.-2. Charakterystyka gmin powiatu żarskiego - infrastruktura

Gmina	Sieć wodociągowa	Sieć kanalizacyjna	Oczyszczalnie ścieków	Użytkowanie gruntów. Rolnictwo	Usługi i przemysł	Szkolnictwo
Łęknica	długość-13,4 km ilość przyłączy-278	długość-12,1 km ilość przyłączy-278	1 komunalna	Użytki rolne-165 ha (lasy – 871 ha pozostałe- 396 ha	Zakłady opieki zdrowotnej 1 Apteki: 1 Stacje benzynowe:5 Podmioty gosp.-485, państwowe -11, funkcjonuje tu jedno z największych targowisk	1 szkoła podstawowa, 1 gimnazjum
m. Żary	długość- 134,2 km ilość przyłączy-3426	długość-66 km ilość przyłączy-1649	1 komunalna 3 przemysł.	Użytki rolne-1266 ha lasy – 669 ha pozostałe- 1 374 ha	Zakłady opieki zdrowotnej 16 Apteki: 19 Stacje benzynowe:7; Podmioty gosp.-5065, państwowe -411,	10 szkół podstawowych., 9 gimnazjów 5 szkół zawodowych. 10 liceów ogólnokształcących 16 liceów profil. techników.
Brody	długość-34,5 km ilość przyłączy-641	długość-9 km ilość przyłączy-94	1 przemysł	Użytki rolne-6300 ha lasy – 15 457 ha pozostałe- 2 133 ha	Zakłady opieki zdrowotnej 1 Apteki: 1 Stacje benzynowe:2 Podmioty gosp.-243, państwowe -11,	1 szkoła podstawowa. 1 gimnazjum
Jasień	długość-49,2 km ilość przyłączy-993	długość-3 km ilość przyłączy-510	1 komunalna	Użytki rolne-4899 ha lasy – 6 687 ha pozostałe- 997 ha	Zakłady opieki zdrowotnej 2 Apteki: 2 Stacje benzynowe:1 Podmioty gosp.-589, państwowe -45,	3 szkoły podstawowe 1 gimnazjum 3 liceów profil. techników
Lipinki Łużyckie	długość-42,5 km ilość przyłączy-508	długość- 1,6 km ilość przyłączy-22	0	Użytki rolne-3902 ha lasy – 4 235 ha pozostałe- 596 ha	Zakłady opieki zdrowotnej 1 Apteki: 1 Stacje benzynowe: 1 Podmioty gosp.-240, państwowe -11,	1 szkoły podstawowe 1 gimnazjum
Lubsko	długość-109 km ilość przyłączy-2582	długość- 31,7 km ilość przyłączy-1109	0	Użytki rolne-8430 ha lasy – 7 919 ha pozostałe- 1 729 ha	Zakłady opieki zdrowotnej 10 Apteki: 7 Stacje benzynowe:4 Podmioty gosp.-1767, państwowe -232,	6 szkół apodstawowa., 4 gimnazja 3 szkoły zawodowe 7 liceów profil. techników, 2 licea.ogóln., 2 szkoły policealne
Przewóz	długość- 84,3 km ilość przyłączy-625	długość-4,5 km ilość przyłączy-26	2 komunalna	Grunty orne- 4 261 ha lasy – 11 857 ha pozostałe- 1 197 ha	Zakłady opieki zdrowotnej 1 Apteki: 1 Stacje benzynowe: 4 Podmioty gosp.-304, państwowe -17,	3 szkoły podstawowe 1 gimnazjum
Trzebiel	długość- 63,9 km ilość przyłączy-911	długość-0 km ilość przyłączy-0	0	Grunty orne- 6 399 ha lasy – 8 546 ha pozostałe- 1 516 ha)	Zakłady opieki zdrowotnej Punkty apteczne 2: Podmioty gosp.-445, państwowe -12,	4 szkoły podstawowe 1 gimnazjum
Tuplice	długość-57,7 km ilość przyłączy-620	długość-0,7 km ilość przyłączy-10	0	Grunty orne- 2 244 ha lasy – 3 591 ha pozostałe- 667 ha (10 %)	Zakłady opieki zdrowotnej 1 Apteki:1 Stacje benzynowe:3 Podmioty gosp.-308, państwowe -11,	1 szkoła podstawowa 1 gimnazjum
Żary	długość-153,6 km ilość przyłączy-1864	długość- 0 km ilość przyłączy-0	0	Grunty orne- 12 839 ha lasy – 13 897 ha (48 %) pozostałe- 2 685 ha (9 %)	Zakłady opieki zdrowotnej 1 Punkty apteczne 2: Stacje benzynowe: 1 Podmioty gosp.-833, państwowe -13,	9 szkół podstawowych 3 gimnazja

2. Analiza aktualnego stanu gospodarki odpadami

2.1. Odpady komunalne

2.1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów

Zgodnie z treścią art. 3 ustawy *o odpadach*, odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, przemysł w części „socjalnej”, obiekty turystyczne, targowiska i inne.

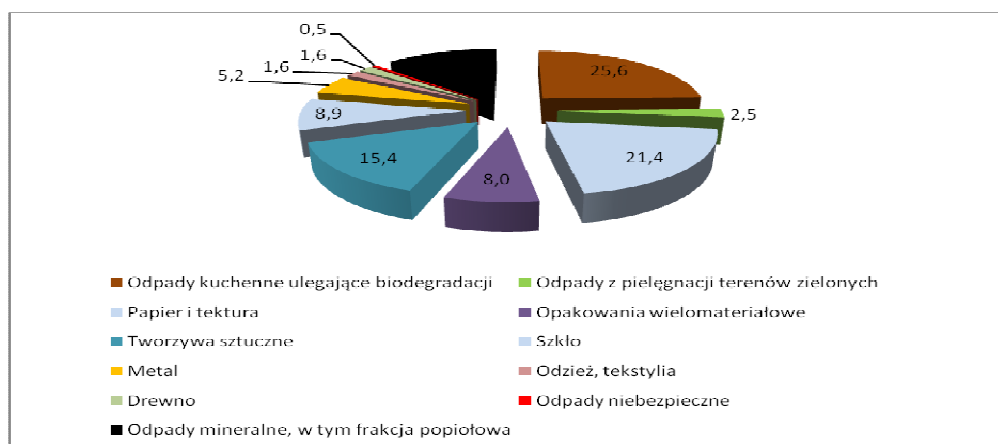
Według przeprowadzonych szacunków, rocznie wytwarzanych jest w Powiecie żarskim ok. 32 tys. Mg odpadów komunalnych (tab. 2.1.-1.):

Tab. 2.1.-1. Szacunkowa ilość wytworzonych odpadów komunalnych w Powiecie żarskim w roku 2006 i 2007 (Mg)

l.p.	Wyszczególnienie	2006			2007		
		tereny		razem	tereny		razem
		miejskie	wiejskie		miejskie	wiejskie	
1.	Odpady komunalne niesegregowane i zbierane selektywnie (w tym opakowania)	24 654	6 880	31 534	24 846	6 947	31 793
2.	Odpady z ogrodów i parków	579	254	832	584	256	841
3.	Odpady z targowisk	182	114	297	182	114	297
4.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	487	0,0	487	490	0,0	490
5.	Odpady wielkogabarytowe ¹⁾	912	382	1 294	919	385	1 304
Razem		26 814	7 630	34 444	27 021	7 702	34 725

¹⁾ meble i inne odpady dużych rozmiarów (poza zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym)

Szacunkowy skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zamieszczono na rysunku 2.1.-1.

Rys. 2.1.-1. Średni szacunkowy skład morfologiczny odpadów zmieszanych powstających na obszarze Powiatu żarskiego (%)

W masie odpadów komunalnych zmieszanych największy udział mają odpady kuchenne ulegające biodegradacji (26%). Najmniej jest natomiast odpadów niebezpiecznych (0,5%). Obydwie te grupy odpadów, ze względu na swoje właściwości omówiono szczegółowo poniżej.

Odpady ulegające biodegradacji

Szczegółowy wykaz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wytworzonych w Powiecie żarskim zamieszczono w tabeli 2.1.-2.

Tab. 2.1.-2. Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w Powiecie żarskim w roku 2006 i 2007 (Mg)

L.p.	Nazwa	2006	2007
1.	<i>Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, w tym:</i>	15 577	15 706
1.1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	7 805	7 869
1.2.	Odpady z pielęgnacji zieleni przydomowej	747	754
1.3.	Papier i tektura	6 519	6 573
1.4.	Tekstyliia (część ulegająca degradacji)	22	22
1.5.	Drewno	484	488
2.	<i>Odpady z ogrodów i parków – ulegające biodegradacji</i>	673	679
3.	<i>Odpady z targowisk - część ulegająca biodegradacji</i>	148	148
Razem		16 398	16 534

Odpady niebezpieczne

Do strumienia odpadów komunalnych trafia wiele materiałów związanych z działalnością bytową ludzi, które zaliczane są do odpadów niebezpiecznych. Wg definicji zawartej w ustawie *o odpadach* (art. 3) odpady niebezpieczne są to odpady:

1. Należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
2. Należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.

Są to zatem odpady zawierające w swoim składzie substancje: toksyczne, palne, wybuchowe, biologicznie czynne, a także zakażone mikroorganizmami chorobotwórczymi. Przykładowo można wymienić:

1. Zużyte baterie, akumulatory itp.;
2. Odpady zawierające rtęć (lampy rtęciowe, w tym świetlówki, termometry, przełączniki);
3. Pozostałości oraz opakowania po farbach i lakierach;
4. Rozpuszczalniki organiczne;
5. Odpady zawierające inne rozpuszczalniki oraz substancje chemiczne służące do wywabiania plam, środki czyszczące;
6. Środki ochrony roślin (pestycydy) oraz opakowania po nich;
7. Środki do konserwacji i ochrony drewna oraz opakowania po nich;
8. Zbiorniki po aerozolach, pozostałości domowych środków do dezynfekcji i dezynsekcji;
9. Odpady zawierające oleje:
 - filtry oleju,
 - czyściwo;
10. Smary, środki do konserwacji metali itp.;
11. Odczynniki chemiczne, np. fotograficzne;
12. Przetworzone lub częściowo wykorzystane leki;
13. Skażone opatrunki, strzykawki i inne (w tym zużyte pampersy).

W Powiecie żarskim powstaje rocznie ok. 157 Mg odpadów niebezpiecznych (tab. 2.1.-3.):

Tab. 2.1.-3. Szacunkowa masa poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych wytwarzanych w Powiecie żarskim w latach 2006 i 2007 (Mg)

Kod	Nazwa	2006	2007
20 01 13*	Rozpuszczalniki	4,9	5,0
20 01 14*	Kwasy i alkalia	1,6	1,7
20 01 15*			
20 01 17*	Odczynniki fotograficzne	1,6	1,7
20 01 19*	Środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy)	3,3	3,3
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	8,2	8,3
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	8,2	8,3
20 01 26*	Oleje i tłuszcze ¹⁾	4,9	5,0
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne	16,5	16,6
20 01 29*	Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	57,6	58,1
20 01 31*	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	8,2	8,3
20 01 33*	Baterie i akumulatory ołowiowe	6,6	6,6
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	19,7	19,9
20 01 37*	Drewno zawierające substancje niebezpieczne	16,5	16,6
Razem		164,5	165,9

¹⁾ – inne niż oleje i tłuszcze jadalne

2.1.2. Istniejące systemy zbierania odpadów

Sposób zbiórki odpadów na obszarze Powiatu żarskiego jest typowy dla warunków polskich. Na terenach miejskich oraz wiejskich stosowane są do zbierania odpadów duże pojemnościowo kontenery rozmieszczone w dogodnych do ich odbioru miejscach, ale niewygodne dla mieszkańców (konieczność donoszenia/dowożenia odpadów z większych odległości) oraz pojemniki o mniejszej pojemności rozmieszczone przy posesjach. W części gmin prowadzona była również selektywna zbiórka odpadów systemem pojemnikowym.

W tabeli 2.1.-4. podano informacje o ilości zbieranych odpadów komunalnych w Powiecie żarskim w latach 2006 i 2007.

Tab. 2.1.-4. Szacunkowa ilość zbieranych odpadów komunalnych w Powiecie żarskim

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2006		Rok 2007	
		Mg	% ¹	Mg	% ¹
Razem Powiat żarski					
1.	Odpady zmieszane	25 897,57	75,5	28 643,95	83,3
2.	Selektywna zbiórka	99,34		283,53	
Razem		25 996,91		28 927,48	
W tym:					
1.	Brody, w tym	420,95	66,6	408,73	64,0
	odpady zmieszane	420,95		403,80	
	selektywna zbiórka	brak		4,93	
2.	Jasień, w tym	1 653,94	70,8	1 725,55	73,3
	odpady zmieszane	1 653,94		1 714,18	
	selektywna zbiórka	brak		11,37	
3.	Lipinki Łużyckie, w tym	358,0	60,9	835,4	140,5
	odpady zmieszane	358,0		835,4	
	selektywna zbiórka	brak		brak	
4.	Lubsko, w tym	6 923,22	102,1	8 453,89	123,6
	odpady zmieszane	6 876,3		8 392,32	
	selektywna zbiórka	46,92		61,57	
5.	Łęknica, w tym	1 181,69	110,4	1 229,81	114,0
	odpady zmieszane	1 157,68		1 203,91	
	selektywna zbiórka	24,01		25,90	
6.	Przewóz, w tym	311,51	52,4	522,93	87,0
	odpady zmieszane	304,3		509,8	
	selektywna zbiórka	7,21		13,13	
7.	Trzebiel, w tym	1 362,6	131,0	1 262,43	120,1
	odpady zmieszane	1 362,6		1 262,43	
	selektywna zbiórka	brak		brak	
8.	Tuplice, w tym	510,1	85,7	587,3	97,6
	odpady zmieszane	510,1		587,3	
	selektywna zbiórka	brak		brak	
9.	Żary gm. miejska, w tym	9 142,5	58,0	9 776,91	62,0
	odpady zmieszane	9 121,3		9 610,31	
	selektywna zbiórka	21,2		166,6	
10.	Żary gm. wiejska, w tym	4 111,2	197,2	4 099,1	194,5
	odpady zmieszane	4 111,2		4 099,1	
	selektywna zbiórka	brak		brak	

¹w stosunku do szacowanej ilości odpadów

Biorąc pod uwagę powyższe wyniki należy uznać, że stan obsługi mieszkańców Powiatu żarskiego w zakresie odbioru wytworzonych przez nich odpadów jest niedostateczny, bowiem zebrano ok. 83,3% szacowanej ilości odpadów wytworzonych. Jednak w stosunku do roku 2002, kiedy opracowywano pierwszy plan gospodarki odpadami zanotowano znaczną poprawę w tym zakresie (66,0%).

Część nie odbieranych odpadów trafia do środowiska w sposób niekontrolowany (spalanie, deponowanie na tzw. dzikich wysypiskach) powodując jego zanieczyszczenie. Na terenach wiejskich część odpadów jest wykorzystywana w żywieniu zwierząt lub kompostowana. Odpady mające właściwości energetyczne (drewno, papier, tworzywa sztuczne) są spalane, co w przypadku tworzyw sztucznych należy uznać za zjawisko bardzo niebezpieczne dla środowiska (m.in. emisja chloru, dioksyn i furanów).

Zastrzeżenia natomiast budzą dane dotyczące ilości zebranych odpadów w gminach Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Trzebiel i w gminie wiejskiej Żary, gdzie wykazane ilości odpadów zebranych są dużo wyższe niż szacunki dotyczące ilości odpadów wytworzonych.

2.1.3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

W latach 2006 i 2007 odzyskowi/recyklingowi poddano w Powiecie żarskim odpowiednio 99,34 Mg i 283,53 Mg odpadów mających wartość materiałową (papier, tektura, szkło i tworzywa sztuczne), co w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych stanowiło odpowiednio 0,3 i 0,8% (tab. 2.1.-5).

Tab. 2.1.-5. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych procesom odzysku/recyklingu w latach 2006 i 2007

Wyszczególnienie	Gmina	2006	2007
Papier i tektura	Brody	0,00	0,00
	Jasień	0,00	2,18
	Lubsko	9,98	8,36
	Łęknica	22,32	19,00
	Żary (gm. miejska)	6,10	3,19
Metale	Łęknica	1,69	6,90
Szkło	Lubsko	23,09	24,45
	Żary (gm. miejska)	8,60	156,90
	Przewóz	4,42	9,59
Tworzywa sztuczne	Brody	0,00	4,93
	Jasień	0,00	9,19
	Lubsko	13,85	28,76
	Przewóz	2,79	3,54
	Żary (gm. miejska)	6,50	6,54
Razem w gminach			
Brody		0,00	4,93
Jasień		0,00	11,37
Lubsko		46,92	61,57
Łęknica		24,01	25,90
Przewóz		7,21	13,13
Żary (gm. miejska)		21,20	166,63
Razem		99,34	283,53
Razem surowce			
Papier i tektura		38,40	32,73
Metale		1,69	6,90
Szkło		36,11	190,94
Tworzywa sztuczne		23,14	52,96
Razem		99,34	283,53

Tab. 2.1.-6. Ilość zebranych odpadów mających wartość materiałową w stosunku do ich wytworzonej ilości (%)

Wyszczególnienie	2006	2007
Papier i tektura	0,6	0,5
Metale	0,1	0,4
Szkło	1,3	7,0
Tworzywa sztuczne	0,5	1,1

Zauważalny jest w analizowanych latach wzrost sprawności zbiórki selektywnej, szczególnie w przypadku metali, szkła i tworzyw sztucznych.

2.1.4. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

Odpady komunalne zbierane na obszarze Powiatu żarskiego unieszkodliwiane są wyłącznie przez składowanie. W roku 2006 składowano 99,7% odpadów zebranych, a w roku 2007 – 99,2%.

Odpady kierowane są na następujące składowiska:

Tab. 2.1.-7. Miejsce składowania odpadów komunalnych z poszczególnych gmin Powiatu żarskiego

L.p.	Gmina	Lokalizacja składowiska
1.	Brody	Lubsko
2.	Jasień	Lubsko
3.	Lipinki	Żary
4.	Lubsko	Lubsko
5.	Łęknica	Łęknica
6.	Przewóz	Żary, Szprotawa
7.	Trzebiel	Buczyny
8.	Tuplice	Lubsko
9.	Żary gm. miejska	Żary
10.	Żary gm. wiejska	Żary

2.1.5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Odzysk odpadów komunalnych w Powiecie żarskim prowadzony jest w sortowni odpadów zmieszanych znajdującej się w m. Żary (przepustowość docelowa 25 tys. Mg/rok). Właścicielem i użytkownikiem instalacji jest przedsiębiorstwo:

EKO AS Sp. z o.o.
ul. Kardynała Wyszyńskiego 8
68 – 200 Żary

Na obszarze Powiatu unieszkodliwianie odpadów odbywa się wyłącznie poprzez ich składowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Ich charakterystykę zamieszczono w tabeli 2.1.-8., a lokalizacje na mapie 2.1.-1.

Tab. 2.1.-8. Charakterystyka składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, funkcjonujących (stan 31.12.2007 r.)

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska ¹	Gmina	Powiat	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Czy uzyskano pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ²	Kategoria ³
1	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp. - Chruscik, ul. Małuszyńska 180	Gorzów Wlkp.	gorzowski	378 700	37 117	1,8	17 288,6	Tak – 17.05.2007 r. 17.05.2017 r.	2,3,4,5,7	1
2	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych Górki Noteckie	Zwierzyn	strzelecko-drezdenecki	12 300	6 375	0,76	492,0	nie wymaga	1,2,3,4,6	1
3	Komunalne Wysypisko Śmieci Klesno	Drezdenko	strzelecko-drezdenecki	70 980	56 735	0,62	2 546,46	19.08.2009 19.08.2019	1,2,3,4,5,6	1
4	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych w Kunowicach	Słubice	słubicki	525 000	332 100	2,95	5 154,4	Tak - 30.05.2007 r. 30.05.2017 r.	1,2,3,4,5,6,7	1
5	Celowy Związek Gmin CZG-12, w Długoszynie	Sulęcín	sulęciński	480 000	341 547,13	2,04	19178,56	Tak - 28.02.2005 r. 28.02.2015 r.	1,2,3,5,6,7	1
6	Składowisko Odpadów Komunalnych w Bledzewie	Bledzew	międzyrzecki	33 800	12 196,0	0,51	74,62	nie wymaga	1,2,3,4,5,6	1

Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska ¹	Gmina	Powiat	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Czy uzyskano pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ²	Kategoria ³
1.	Wysypisko Lubsko ¹	Lubsko	żarski	273 000	98 577,87	brak danych	10 737,7	Tak – 29.10.2007 r. 31.12.2010 r.	2,3,4,5,6,7	2
2.	Składowisko Odpadów Komunalnych Buczyny	Trzebiel	żarski	100 000	51 722,5	0,81	1 262,0	nie wymaga	2,3,4,6	3
3.	Miejskie Składowisko Odpadów w Żarach PE-KOM ²	Żary	żarski	369 042	200 219,0	3,69	11 435,4	Tak – 17.08.2007 r. 17.08.2017 r.	1,2,3,4,5,6,7	1
4.	Wysypisko Miejskie Łęknica	Łęknica	żarski	111 000	90 951,9	3,1	1 203,91	nie wymaga	1,3,5,6	1
Razem				853 042,0	150 300,4	7,6	24 639,0			

¹ - Informacje dotyczące składowisk

¹ – posiada program dostosowawczy

² – W roku 2007 przedsiębiorstwo PE-KOM zakończyło rozbudowę składowiska przy ul. Żurawiej w Żarach.

² - Posiadane decyzje

1 decyzja lokalizacyjna

2 pozwolenie na budowę

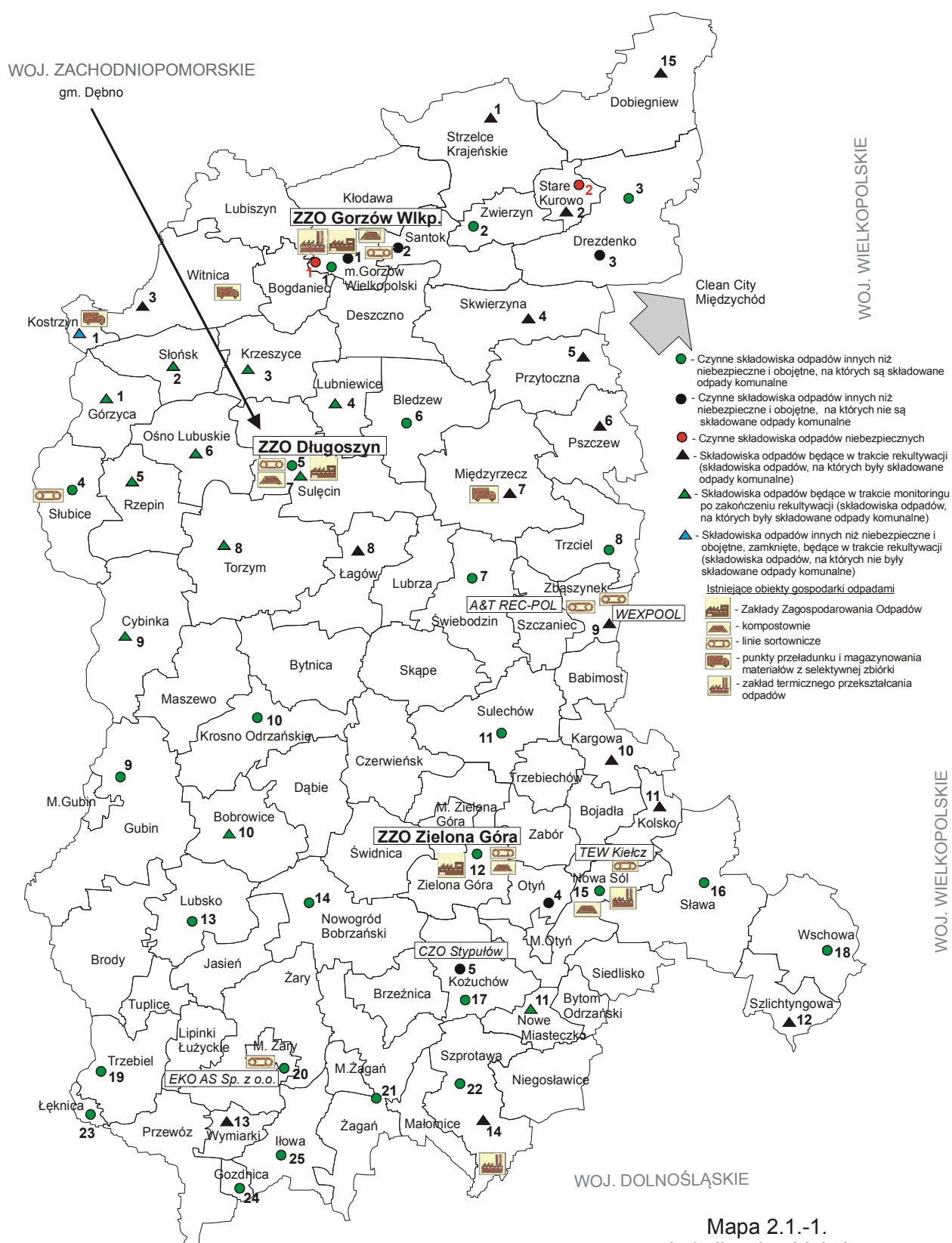
3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji

4 pozwolenie na użytkowanie

- 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie
- 6 przegląd ekologiczny
- 7 pozwolenie zintegrowane
- 8 zgoda na zamknięcie

³ - Kategoria

1. Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, spełniające wymagania techniczne (niewymagające dostosowania)
2. Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, niespełniające wymagań technicznych (wymagające dostosowania)
3. Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne niespełniające wymagań technicznych i niewymagające dostosowania (przeznaczone do zamknięcia)

Mapa 2.1.-1.
Lokalizacja obiektów gospodarowania odpadami (składowiska - stan na 2007 r., pozostałe obiekty - stan na 2009 r.)

Oznaczenie składowisk na mapie:

Czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne (stan 31.12.2007 r.)

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp. - Chruścik, ul. Małuszyńska 180, pow. gorzowski
2	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych Górki Noteckie, gm. Zwierzyn, pow. strzelecko-drezdenecki
3	Komunalne Wysypisko Śmieci w Kleśnie, gm. Drezdenko, pow. strzelecko-drezdenecki
4	Wysypisko Odpadów Komunalnych w Kunowicach, gm. Słubice, pow. słubicki
5	Celowy Związek Gmin CZG-12, w Długoszynie, gm. Sulęcín, pow. sulęciński
6	Składowisko Odpadów Komunalnych w Bledzewie, pow. międzyrzecki
7	Międzygminne Wysypisko Komunalne w m. Jeziory, gm. Świebodzin, pow. świebodziński
8	Międzygminne składowisko odpadów komunalnych w m. Jasieniec „MRÓWKA” gm. Trzciel, pow. międzyrzecki
9	Składowisko Odpadów Komunalnych w Drzeńsku Małym, gm. Gubin, pow. krośnieński
10	Wysypisko w m. Łochowice, gm. Krosno Odrzańskie, pow. krośnieński
11	Zakład Utylizacji Odpadów Nowy Świat „Agmarex”, gm. Sulechów, pow. zielonogórski
12	Składowisko Odpadów dla m. Zielona Góra „RACULA”, pow. zielonogórski
13	Wysypisko w m. Lubsko, gm. Lubsko, pow. żarski
14	Mikroregionalne składowisko Odpadów w Kłępinie, gm. Nowogród Bobrzański, pow. zielonogórski
15	Składowisko Odpadów Komunalnych w Kielczu, gm. Nowa Sól, pow. nowosolski
16	Składowisko odpadów komunalnych w Sławie, gm. Sława, pow. wschowski
17	Składowisko Odpadów komunalnych w Stypułowie „USKOM”, gm. Kozuchów, pow. nowosolski
18	Składowisko Odpadów Komunalnych Zmieszanych w Tylewicach, gm. Wschowa, pow. wschowski
19	Składowisko Odpadów Komunalnych w m. Buczyny, gm. Trzebiel, pow. żarski
20	Miejskie Składowisko Odpadów w Żarach Pekom S.A., pow. żarski
21	Składowisko Odpadów Komunalnych Chrobrow k. Żagania, pow. żagański
22	Zakład Gospodarki Odpadami „RE-KOM” Sp. z o.o., Kartowice, gm. Szprotawa, pow. żagański
23	Wysypisko Miejskie w m. Łęknica, gm. Łęknica, pow. żarski
24	Składowisko Odpadów Komunalnych Gozdnicza, gm. Gozdnicza, pow. żagański
25	Składowisko Odpadów Komunalnych w Czyżówku, gm. Iłowa, pow. żagański

Składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne w fazie eksploatacji, na których nie są składowane odpady komunalne (stan 31.12.2007 r.)

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko osadów z dekarbonizacji wody w Elektrociepłowni Gorzów S.A. (składowisko namułów). 66-400 Gorzów Wlkp. , ul. Energetyków 6, gm. Gorzów Wlkp., pow. gorzowski
2	Składowisko żużla i popiołu w Janczewie; południowa strona drogi krajowej nr 158 (Gorzów –Santok), 66-431 Janczewo, gm. Santok, pow. gorzowski
3	Składowisko odpadów zakładowych – odlewniczych w Gościmiu „VICTAULIC”, gm. Drezdenko, pow. strzelecko-drezdenecki
4	Składowisko odpadów poprodukcyjnych DZM „DOZAMET” w miejscowości Bobrowniki, gm. Otyń, pow. nowosolski (składowane są też odpady niebezpieczne)
5	Mokre składowisko odpadów przemysłowych w Mirocinie Dolnym, gm. Kozuchów, pow. nowosolski

Składowiska odpadów niebezpiecznych w fazie eksploatacji (stan 31.12.2007 r.)

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp. - Chruścik, ul. Małuszyńska 180: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzieloną kwaterą do składowania odpadów niebezpiecznych, gm. Gorzów Wlkp., pow. gorzowski
2	Składowisko odpadów niebezpiecznych w Nowym Kurowie „MEPROZET”, gm. Stare Kurowo, pow. strzelecko-drezdenecki

Składowiska odpadów zamknięte oraz/lub będących w trakcie rekultywacji i nie eksploatowane (składowiska odpadów, na których były składowane odpady komunalne) wg stanu na 31.12.2007 r.

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko odpadów komunalnych Strzelce Krajeńskie, pow. strzelecko-drezdenecki, zamknięte 2005r.
2	Składowisko odpadów przedsiębiorstwa Depony Serwis Sp. z o.o. w m. Nowe Kurowo, gm. Stare Kurowo, pow. strzelecko-drezdenecki
3	Składowisko odpadów komunalnych w Krześniczce, gm. Witnica, pow. gorzowski, zamknięte 2006 r. od 01.01.2007 r. składowisko nie przyjmuje odpadów
4	Składowisko odpadów w m. Skwierzyna, gm. Skwierzyna, pow. międzyrzecki, zamknięte 2004r. termin zakończenia rekultywacji 2009 r.
5	Składowisko odpadów w m. Goraj, gm. Przytoczna pow. międzyrzecki, zamknięte 2003r. termin zakończenia rekultywacji lipiec 2008 r.
6	Składowisko odpadów w m. Stoki, gm. Pszczew, pow. międzyrzecki, zamknięte 2003r. zakończenie rekultywacji 2008 r.
7	Składowisko odpadów w m. Bukowiec, gm. Międzyrzecz, pow. międzyrzecki, zamknięte 2003r. zakończenie rekultywacji 2007 r.
8	Składowisko odpadów komunalnych w Łagowie, pow. świebodziński
9	Składowisko odpadów w m. Kosieczyn, gm. Zbąszynek, pow. świebodziński, zamknięte 2005 r.

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
10	Składowisko odpadów komunalnych w Kargowej, gm. Kargowa, pow. zielonogórski od 1.01.2007 r. składowisko nie eksploatowane, przyjmowało odpady do 31.12.2006 r.
11	Wysypisko odpadów komunalnych w Kolsku, gm. Kolsko, pow. nowosolski, zamknięte 2005 r.
12	Składowisko odpadów komunalnych w Dryżynie, gm. Szlichtyngowa, pow. wschowski, składowisko nie eksploatowane
13	Składowisko odpadów komunalnych Lutynka, gm. Wymiarki, pow. żagański
14	Składowisko odpadów komunalnych we wsi Dziećmiarowice, gm. Szprotawa, pow. żagański ¹
15	Składowisko odpadów komunalnych w m. Słonów „PUK KOMUNALNI”, gm. Dobiegniew, pow. strzelecko – drezdenecki ²

¹ – składowisko od dnia 15.01.2007 r. jest w trakcie rekultywacji

² – nie eksploatowane od 01.01.2007 r. (zgoda na zamknięcie)

Składowiska odpadów zamknięte, będące w trakcie rekultywacji (składowiska odpadów, na których nie były składowane odpady komunalne) wg stanu na 31.12.2007 r.

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko odpadów przemysłowych Arctic Paper, Kostrzyn nad Odrą, pow. Gorzowski. Od 1 stycznia 2007 nie przyjmuje odpadów.

Składowiska odpadów w fazie poeksploatacyjnej (po zakończeniu rekultywacji), dla których prowadzony jest monitoring (stan 31.12.2007 r.)

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko odpadów komunalnych w Górzycy, gm. Górzycy, pow. ślubicki, zakończenie rekultywacji 2004 r.
2	Składowisko odpadów komunalnych w Słońsku ul. Słoneczna, gm. Słońsk, pow. sulęciński zakończenie rekultywacji 2004 r.
3	Składowisko odpadów komunalnych w Krzeszycach, gm. Krzeszyce, pow. sulęciński
4	Składowisko odpadów komunalnych w Lubniewicach, gm. Lubniewice, pow. sulęciński
5	Składowisko odpadów komunalnych w m. Lubiechnia Wielka, gm. Rzepin, pow. ślubicki zakończenie rekultywacji 2004 r.
6	Składowisko odpadów komunalnych w Ośnie Lubuskim, gm. Ośno Lubuskie, pow. ślubicki
7	Składowisko odpadów komunalnych w Sulęciniu, gm. Sulęcín, pow. sulęciński
8	Składowisko odpadów komunalnych w Pniowie, gm. Torzym, pow. sulęciński
9	Składowisko odpadów komunalnych w Cybince, gm. Cybinka, pow. ślubicki
10	Składowisko odpadów komunalnych w m. Prądocinek, gm. Bobrowice, pow. krośnieński (odrzański) zakończenie rekultywacji 2007 r.

2.1.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów

Aktualnie na terenie powiatu żarskiego gospodarką odpadami komunalnymi (zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem) zajmują się następujące przedsiębiorstwa:

Tab. 2.1.-9. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych terenie Powiatu żarskiego

Nazwa przedsiębiorstwa	Adres	Forma działalności ¹	Kody odpadów
BOA Sp. z o.o.	68-200 Żary, ul. Męczenników Oświęcimskich 1	o	200111
KOBRA Spółka Jawna, Teresa Olejnik, Mirosław Hamerliński	68-200 Żary, ul. Męczenników Oświęcimskich 1	o	200110
KOBRA Spółka Jawna, Teresa Olejnik, Mirosław Hamerliński	68-200 Żary, ul. Męczenników Oświęcimskich 1	t	200110, 200111
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp. z o. o.	68-300 Lubsko, ul. XX-Lecia 3	u, t, z	200203, 200301, 200303, 200307
Przedsiębiorstwo Komunalne "Pekom" S.A. w Żarach	68-200 Żary, ul. Bohaterów Getta 11	u	200301
Przedsiębiorstwo Komunalne "Pekom" S.A. w Żarach	68-200 Żary, ul. Bohaterów Getta 11	z, t	200101, 200102, 200139
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. Żary	68-200 Żary, ul. Okrzei 31-33	z	200101, 200121, 200301,
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. Żary	68-200 Żary, ul. Okrzei 31-33	t	200110, 200111
TEW	Nowa Sól, Ul. Przyszłości 78	z, t	

¹z-zbieranie, t-transport, o-odzysk, u-unieszkodliwianie

2.1.7. Identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami

Na podstawie analizy gospodarowania odpadami na obszarze Powiatu żarskiego zidentyfikowano następujące problemy w tym zakresie:

1. Odpady komunalne zbierane są głównie w formie odpadów zmieszanych (99,0% w 2007 r.).
2. Stan obsługi mieszkańców Powiatu żarskiego w zakresie odbioru wytworzonych przez nich odpadów jest niedostateczny, bowiem zebrano ok. 83,3% szacowanej ilości odpadów wytworzonych. Jednak w stosunku do roku 2002, kiedy opracowywano pierwszy plan gospodarki odpadami zanotowano znaczną poprawę w tym zakresie (66,0%). Najgorsza sytuacja w tym zakresie jest w gminach: Brody (64,0 %) i Jasień (73,3%). Część nie odbieranych odpadów trafia do środowiska w sposób niekontrolowany (spalanie, deponowanie na tzw. dzikich wysypiskach) powodując jego zanieczyszczenie.
3. Zastrzeżenia budzą posiadane przez niektóre gminy informacje dotyczące ilości zebranych odpadów, gdzie podane przez przedsiębiorstwa zbierające na ich terenie dane są dużo wyższe niż szacunki dotyczące ilości odpadów wytworzonych. Dotyczy to takich gmin jak: Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Trzebień i w gminie wiejskiej Żary.
4. Pomimo tego, że odnotowano wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów, to nadal zbiera się ich niewiele (w roku 2007 – 0,8% odpadów wytworzonych). Nie zbiera się selektywnie w Powiecie żadnych odpadów niebezpiecznych typu komunalnego.

5. Odpady komunalne zbierane na obszarze Powiatu żarskiego unieszkodliwiane są wyłącznie przez składowanie. W roku 2006 składowano 99,7% odpadów zebranych, a w roku 2007 – 99,2%.
6. Na terenie Powiatu brak jest instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

2.2. Odpady ogólne dotyczące odpadów z pozostałych grup (Grupy 01 – 19)

2.2.1. Informacje ogólne

Analizę stanu gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu (grupy 01 – 19) na terenie Powiatu żarskiego przeprowadzono na podstawie Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO) prowadzonego przez Urząd Marszałkowski woj. lubuskiego oraz traktowanych jako uzupełnienie informacji podawanych przez WIOŚ w Zielonej Górze.

2.2.1.1. Ilość i źródła powstawania odpadów

W latach 2004 - 2006 podmioty gospodarcze z terenu Powiatu wytwarzały rocznie ok. 190 tys. Mg odpadów, przy czym zanotowano systematyczny ich spadek, co pokazano w tabeli 2.2.-1. Najwięcej, bowiem ok. 90% wytwarzano odpadów z grupy 03 (odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury) oraz 10 (Odpady z procesów termicznych).

Tab. 2.2.-1. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie Powiatu żarskiego w poszczególnych grupach w latach 2004 - 2006 (w tym odpady niebezpieczne) (wg UMWL)

Grupa odpadów ¹	2004		2005		2006	
	Mg	%	Mg	%	Mg	%
01	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
02	63,70	0,03	140,00	0,07	306,10	0,16
03	164 114,40	85,66	161 650,60	86,09	155 019,40	80,76
04	24,00	0,01	0,20	0,0001	2,30	0,001
05	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
06	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
07	68,48	0,04	796,38	0,42	945,04	0,49
08	4 186,29	2,19	746,13	0,40	1 109,30	0,58
09	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
10	6 031,90	3,15	12 448,20	6,63	13 371,00	6,97
11	2,07	0,001	3,73	0,002	2,47	0,001
12	8,20	0,004	71,60	0,04	51,41	0,03
13	0,0	0,00	0,0	0,00	7,54	0,004
14	1,47	0,001	3,16	0,002	2,48	0,001
15	555,11	0,29	640,30	0,34	937,60	0,49
16	214,35	0,11	125,84	0,07	531,58	0,28
17	1 732,20	0,90	1 989,50	1,06	1 328,18	0,69
18	0,23	0,0001	14,27	0,01	12,48	0,01
19	14 585,50	7,61	9 129,30	4,86	18318,7	9,54
Razem	191 587,9	100,0	187 759,21	100,0	191 945,58	100,0

¹ Kod odpadu - według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206):

- 02 - odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności,
 03 - odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury,
 04 - odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego,
 6) odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej,
 01 - odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej,
 08 - odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich,
 09 - odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych,
 10 - odpady z procesów termicznych,
 11 - odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych,
 12 - odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych,
 13 - oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19),
 14 - odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08),
 15 - odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach,
 16 - odpady nieujęte w innych grupach,
 17 - odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych),
 18 - odpady medyczne i weterynaryjne,
 19 - odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych.

Do największych wytwórców odpadów w analizowanych latach należały następujące przedsiębiorstwa (tab. 2.2.-2):

Tab. 2.2.-2. Najwięksi wytwórcy odpadów w latach 2004 - 2006 (w tym odpadów niebezpiecznych) na obszarze Powiatu żarskiego (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa (Mg)
W roku 2004	
KRONOPOL Sp. z o.o.- Żary	173 402,21
SAINT-GOBAIN SEKURIT HANGLAS Polska Spółka z o.o. - Dąbrowa Górnicza	6 115,00
Z P D "STOLBUD" Sp. z o.o. - Przewóz	2 213,00
Fabryka Konstrukcji Stalowych i Maszyn "SPOMASZ" S.A. - Żary	606,14
VITROSILICON S.A. - Iłowa	210,56
Spółka Wodno Ściekowa Złota Struga	184,80
RELPOL S.A.. - Żary	165,37
CELESA Sp. z o.o. - Żary	153,70
W roku 2005	
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	167 884,07
SAINT-GOBAIN SEKURIT HANGLAS Polska Spółka z o.o. - Dąbrowa Górnicza	6 360,24
Z P D "STOLBUD" Sp. z o.o. - Przewóz	2 545,00
Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. - Opole	896,50
Poli-Eco Tworzywa Sztuczne Sp.z o.o. - Szprotawa	839,86
WIENERBERG Cegielnie Lębork Sp. z o.o. - Warszawa	470,21
CELESA Sp. z o.o. - Lubsko	399,30
RELPOL S.A. - Żary	198,13

Przedsiębiorstwo	Masa (Mg)
Spółka Wodno Ściekowa Złota Struga - Żary	184,70
A.Z. Iwaniccy s.j. Meble Tapicerowane Zbigniew, Andrzej Iwanicki - Lubsko	158,30
W roku 2006	
KRONOPOL Sp. .- Żary z o.o.	163 612,75
SAINT-GOBAIN SEKURIT HANGLAS Polska Spółka z o.o. - Dąbrowa Górnicza	6 026,60
Poli-Eco Tworzywa Sztuczne Sp.z o.o. - Szprotawa	977,94
Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. - Opole	918,60
RELPOL S.A. - Żary.	504,60
A.Z. Iwaniccy s.j. Meble Tapicerowane Zbigniew, Andrzej Iwanicki-Lubsko	404,91
CELESA Sp. z o.o. - Lubsko	324,70
Spółka Wodno Ściekowa Złota Struga- Żary	262,70
Polferm Sp.z o.o. - Mirków	260,20
Kaufland Polska Sp. z o.o. - Wrocław	151,70
Fabryka "Spomasz" S.A. Konstrukcji Stalowych i Maszyn.- Żary	150,20

W masie wytworzonych odpadów, odpady niebezpieczne stanowiły ok. 0,2 – 0,4% wszystkich odpadów z sektora przemysłowego (tab. 2.3.-3.). Wśród nich, w roku 2006 dominowały odpady z grupy 16 (Odpady nieujęte w innych grupach), które stanowiły blisko 80% wszystkich wytworzonych odpadów niebezpiecznych.

Tab. 2.2.-3. Ilość odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze gospodarczym w latach 2004 - 2006 na obszarze Powiatu żarskiego (wg UMWL)

Grupa odpadów	2004		2005		2006	
	Mg	%	Mg	%	Mg	%
07	0,88	0,13	21,08	5,44	10,54	1,75
08	632,59	94,67	253,53	65,41	9,80	1,63
11	2,07	0,31	3,73	0,96	2,47	0,41
12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,01	0,002
13	0,0	0,0	0,0	0,0	7,54	1,25
14	1,47	0,22	3,16	0,82	2,48	0,41
15	22,81	3,41	40,20	10,37	64,00	10,63
16	8,15	1,22	53,44	13,79	472,28	78,47
17	0,0	0,0	0,0	0,0	29,28	4,86
18	0,23	0,03	12,47	3,22	3,48	0,58
Razem	668,19	100,00	387,61	100,00	601,87	100,00

Największymi wytwórcami odpadów niebezpiecznych były następujące przedsiębiorstwa:

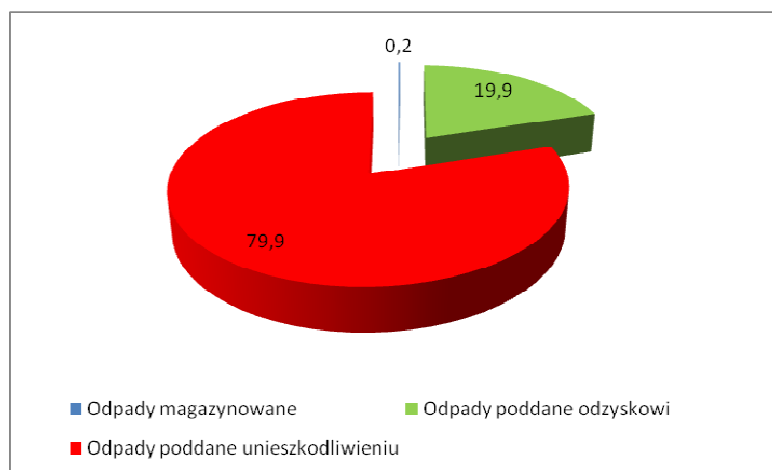
Tab. 2.2.-4. Najwięksi wytwórcy odpadów niebezpiecznych w sektorze gospodarczym w latach 2004 - 2006 na obszarze Powiatu żarskiego (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa (Mg)
W roku 2004	
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	644,51
SAINT-GOBAIN SEKURIT HANGLAS Polska Spółka z o.o. - Dąbrowa Górnicza	16,70

Przedsiębiorstwo	Masa (Mg)
RELPOL S.A. - Żary	3,27
W roku 2005	
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	315,77
Poli-Eco Tworzywa Sztuczne Sp. z o.o. - Szprotawa	26,36
SAINT-GOBAIN SEKURIT HANGLAS Polska Spółka z o.o. - Dąbrowa Górnicza	21,54
RELPOL S.A. - Żary	7,53
Powiatowe Centrum Usługowe Sp. z o.o. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Szpital na Wyspie". - Żary	7,01
B. Braun "Avitum" - Nowy Tomyśl	5,39
W roku 2006	
RELPOL S.A. - Żary	324,60
KRONOPOL Sp. z o.o. . - Żary	183,05
Poli-Eco Tworzywa Sztuczne Sp.z o.o.. - Szprotawa	35,94
Magnolia Sp. z o.o. - Lubsko	31,36
SAINT-GOBAIN SEKURIT HANGLAS Polska Spółka z o.o. - Dąbrowa Górnicza	20,30
B. Braun "Avitum" - Nowy Tomyśl	3,46

2.2.1.2. Sposób postępowania z odpadami

Wojewódzki System Odpadowy nie pozwala na określenie sposobu zagospodarowania odpadów wytwarzanych na obszarze Powiatu żarskiego, bowiem podaje on jedynie informacje o zagospodarowaniu odpadów na terenie Powiatu (niezależnie od tego, gdzie odpad został wytworzony). Informacje te zamieszczono w rozdz. 2.2.1.3. i 2.2.1.4. Natomiast w przypadku odpadów niebezpiecznych, dane o sposobach zagospodarowania odpadów wytworzonych w Powiecie podaje WIOŚ, co zamieszczono na rysunku 2.2.-1.

Rys. 2.2.-1. Sposoby postępowania z odpadami niebezpiecznymi z sektora gospodarczego wytworzonymi na terenie Powiatu żarskiego w roku 2006 (%) (WIOŚ)

Wytworzone w Powiecie żarskim odpady niebezpieczne były poddawane przede wszystkim unieszkodliwieniu metodami innymi niż składowanie (ok. 80%). Odzyskowi poddano ok. 20% masy odpadów.

2.2.1.3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Informacje dotyczące ilości odpadów poddanych odzyskowi na terenie Powiatu żarskiego zamieszczono w poniższej tabeli. Z przedstawionych danych wynika, że instalacje znajdujące się w Powiecie żarskim służą do odzysku odpadów wytwarzanych również poza jego terenem, bowiem zagospodarowuje się w nich więcej odpadów niż na nim wytwarza.

W Powiecie nie poddaje się odzyskowi odpadów niebezpiecznych.

Tab. 2.2.-5. Ilość odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym poddanych odzyskowi w latach 2004 - 2006 na obszarze Powiatu żarskiego (wg UMWL)

Grupa	2004		2005		2008	
	Masa (Mg)	Proces	Masa (Mg)	Proces	Masa (Mg)	Proces
01			63158	R10		R10
02					58,3	R1
03	163298,4	R1	161769,4	R1	158959,5	R1
03	366788,5	R11, R12, R13, R14	509681,8	R11, R12, R13, R14	640000,8	R11, R12, R13, R14
07					1912,8	R3
07					405,6	R2, R4, R5, R6, R7, R8, R9
07					5631,764	R11, R12, R13, R14
08					3,82	R2, R4, R5, R6, R7, R8, R9
08	221	R11, R12, R13, R14			29,26	R11, R12, R13, R14
09					12,7	R2, R4, R5, R6, R7, R8, R9
10					817	R3
10					8155,5	R2, R4, R5, R6, R7, R8, R9
10			469,7	R11, R12, R13, R14	96376,25	R11, R12, R13, R14
15	16,2	R11, R12, R13, R14	21,8	R11, R12, R13, R14	55,4	R11, R12, R13, R14
19	140,4	R1	159,8	R1	151,2	R1
Razem	530 464,50		735 260,50		912 569,89	

¹ Zgodnie z Załącznikiem 5 do ustawy z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (D. U. Nr 62 poz. 628 z późn. zm.):

- R1 Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii
- R2 Regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników
- R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
- R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali
- R5 Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych
- R6 Regeneracja kwasów lub zasad
- R7 Odzyskiwanie składników stosowanych do usuwania zanieczyszczeń
- R8 Odzyskiwanie składników z katalizatorów
- R9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju
- R10 Rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby
- R11 Wykorzystanie odpadów pochodzących z któregokolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R13

R12 Wymiana odpadów w celu poddania któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R 11

R13 Magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)

R14 Inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13

Wykaz przedsiębiorstw poddających odzyskowi najwięcej odpadów w Powiecie żarskim zamieszczono w tabeli 2.2.-6.

Tab. 2.2.-6. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały odzyskowi największą ilość odpadów w poszczególnych latach w Powiecie żarskim (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa (Mg)
W roku 2004	
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	530 369,30
Z P D "STOLBUD"Sp. z o.o. - Przewóz	79,00
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp.z o. o.	16,20
W roku 2005	
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	671 585,00
Zielonogórskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. - Gorażdze	63 158,00
WIENERBERG Cegielnie Lębork Sp. z o.o. - Warszawa	469,70
Z P D "STOLBUD"Sp. z o.o. - Przewóz	26,00
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp.z o.o	21,80
W roku 2006	
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	799 169,80
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp.z o.o	55,40

2.2.1.4. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwienia

Informacje o ilości odpadów poddawanych unieszkodliwieniu na obszarze Powiatu żarskiego zamieszczono w tabeli 2.2.-7.

Tab. 2.2.-7. Ilość odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym poddanych unieszkodliwianiu w latach 2004 - 2006 na obszarze Powiatu żarskiego (wg UMWL)

Grupa	2004		2005		2006	
	Masa (Mg)	Proces	Masa (Mg)	Proces	Masa (Mg)	Proces
02	102,7	D1, D5, D12			51,3	D1, D5, D12
03	0,6	D1, D5, D12	0,6	D1, D5, D12		
04	32,1	D1, D5, D12	13	D1, D5, D12	1,8	D1, D5, D12
10	144,8	D1, D5, D12	65,2	D1, D5, D12	34,5	D1, D5, D12
17	170,9	D1, D5,	82,5	D1, D5,	85,8	D1, D5,

Grupa	2004		2005		2006	
	Masa (Mg)	Proces	Masa (Mg)	Proces	Masa (Mg)	Proces
		D12		D12		D12
19	92,2	D1, D5, D12	127,8	D1, D5, , D12	136,9	D1, D5, D12
Razem	543,3		289,1		310,3	

¹ Wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. nr 62 poz. 628. z późn. zm.):

D1 Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych

D5 Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne

D12 Składowanie odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni)

W Powiecie żarskim jedynym przedsiębiorstwem, które unieszkodliwia odpady powstające w przemyśle jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp. z o.o.

2.2.1.5. Istniejące systemy zbierania odpadów

Powstające w obiektach przemysłowych odpady są z reguły zbierane selektywnie, w zależności od dalszego postępowania z nimi. Sposób zbiórki, wymagania stawiane pojemnikom oraz miejscom magazynowania odpadów regulowane są zapisami odpowiednich aktów prawnych. Odpady powstające w działalności gospodarczej, wytwórcy odpadów:

1. Unieszkodliwia lub odzyskuje.

2. Przekazuje na podstawie jednorazowego zlecenia lub umowy innemu podmiotowi uprawnionemu do:

- zbierania i transportu odpadów;
- odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Przekazanie odpadów uprawnionym podmiotom odbywa się w trybie:

- zlecenia,
- wyboru na podstawie konkursu ofert,
- rozstrzygnięcia przetargu publicznego.

W zależności od wewnętrznych ustaleń wytwórcy odpadów możliwe jest:

- zawieranie wielu umów z różnymi firmami uprawnionymi do odbioru odpadów;
- zawieranie jednej umowy z jednym odbiorcą na podstawie tzw. Umowy o kompleksowym odbiorze odpadów.

Transport odpadów powstających w zakładach przemysłowych z ich miejsc wytwarzania do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania realizowany jest z wykorzystaniem środków transportu, będących w gestii:

- wytwórców odpadów,
- właścicieli instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania,
- specjalistycznych firm transportowych.

Sposób transportu odpadów jest ściśle uzależniony od rodzaju odpadów i regulowany jest przez odpowiednie przepisy, w tym ADR (Dz.U. Nr 194, poz. 1629 z 2002 r. z późn. zm.).

2.2.1.6. Rodzaj oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

W powiecie żarskim brak jest instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów z sektora gospodarczego. Najbliższe składowiska odpadów przemysłowych znajdują się w powiatach nowosolskim i słuwickim i gorzowskim. W tabeli 2.2.-8 podano wykaz przedsiębiorstw zajmującym się gospodarowaniem odpadami powstającymi w przemyśle (poza instalacjami).

Tab. 2.2.-8. Wykaz przedsiębiorstw zajmującym się gospodarowaniem odpadami powstającymi w przemyśle na obszarze Powiatu żarskiego (wg UMWL)

Nazwa przedsiębiorstwa	Adres	Forma działalności ¹	Kody odpadów
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp.z o.o	68-300 Lubsko, ul. XX-Lecia 3	o	150101, 150102, 150107
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp.z o.o	68-300 Lubsko, ul. XX-Lecia 3	u, t, z	020103, 040299, 100101, 170380, 170904, 190801, 190802
Z P D "STOLBUD"Sp. z o.o	68-132 Przewóz, ul. Spacerowa 25	o	030105
KRONOPOL Sp. z o.o.	68-200 Żary, ul. Serbska 56	o	020382, 030101, 030105, 030182, 030399, 190801, 190802,
KRONOPOL Sp. z o.o.	68-200 Żary, ul. Serbska 56	z, t	020382, 00105
Waldemar Wagner Stacja Paliw	68-200 Żary, Piastowska 12	z	160601
Auto-sklep S.C. J. Junkowski, A. Śliwa	68-200 Żary, ul. Buczka 13	z, t	160601
Firma Handlowo - Usługowa "AMPER"	68-200 Żary, ul. Łużycka 2	z	160601
Usługi Transportowe Antoni Lachocki	68-200 Żary, Olszyniec 25	t	030101, 030105, 030199
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubsku Sp.z o.o	68-300 Lubsko, ul. XX-Lecia 3	z	020103, 020601, 030105, 040199, 040299, 100101, 170102, 170380, 170904, 190801, 190802, 190805
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. Żary	68-200 Żary, ul. Okrzei 31-33	z	120101, 130208, 130508, 130899, 150202, 160103, 160107, 160112, 160113, 160114, 160117, 160118, 160119, 160120, 160213, 160601, 160708, 170405
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. Żary	68-200 Żary, ul. Okrzei 31-33	t	030101, 030105, 170107
Sklep motoryzacyjny Bartłomiej Mielcarek	68-300 Lubsko, ul. Krakowskie Przedmieście 34	z, t	160601

¹z-zbieranie, t-transport, o-odzysk, u-unieszkodliwienie

2.2.1.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami

Do najważniejszych problemów w zakresie gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle (grupy 01 – 19) należą:

1. Często nieprawidłowe postępowanie z odpadami w sektorze małych przedsiębiorstw, co przejawia się np. porzucaniem odpadów w miejscach nielegalnego składowania.
2. Nieprzestrzeganie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z aktów prawnych (dotyczy to przede wszystkim obowiązku dokonywania sprawozdawczości).

Zidentyfikowane problemy w gospodarowaniu odpadami wybranych grup odpadów zamieszczono w rozdz. 2.3.

2.3. Charakterystyka szczegółowa dotycząca wybranych odpadów

2.3.1. Odpady zawierające PCB

Źródła i ilość powstających odpadów

W Powiecie żarskim brak jest przedsiębiorstw posiadających urządzenia zawierające PCB.

2.3.2. Oleje odpadowe

Źródła i ilość powstających odpadów

Oleje odpadowe, to szczególna grupa odpadów, ponieważ są to w całości odpady niebezpieczne, które występują praktycznie wszędzie tam gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza. Do grupy tej należą wszystkie oleje smarowe i przemysłowe, a w szczególności zużyte oleje silników spalinowych, oleje przekładniowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne.

Szacuje się, że w strumieniu odpadów komunalnych wytwarzanych w Powiecie żarskim znajduje się rocznie ok. 5,0 Mg olejów innych niż oleje jadalne. W sektorze gospodarczym wytworzono ponadto w roku 2006 ok. 7,5 Mg zużytych olejów.

Sposoby gospodarowania odpadami

Oleje odpadowe powstające w zakładach na terenie Powiatu są przekazywane firmom specjalistycznym trudniącym się zbiórką olejów przepracowanych lub firmom prowadzącym serwisy separatorów olejowych. Odpady te są odzyskiwane w istniejących specjalistycznych instalacjach na terenie województwa lubuskiego lub poddawane odzyskowi/unieszkodliwieniu poza jego terenem.

Wg Krajowego planu gospodarki odpadami, na rynku polskim działają obecnie 4 organizacje odzysku, które w imieniu producentów i importerów olejów organizują zbieranie i zagospodarowanie olejów odpadowych w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu i 3 znaczące instalacje do regeneracji olejów odpadowych o łącznej mocy przerobowej 145 tys. Mg/rok (Rafineria Jedlicze S.A., LOTOS Jasło S.A. i Oiler Sp. z o.o. w Tczewie).

Najważniejsze problemy

- Problemy z zagospodarowaniem stwarzają małe ilości odpadów olejowych, powstających w dużym rozproszeniu, gdzie zbiórka tych odpadów jest utrudniona i ekonomicznie mało opłacalna.
- Brak w Powiecie żarskim systemu zbiórki odpadów olejowych od małych i indywidualnych wytwórców. Odpady te najprawdopodobniej trafiają w sposób niekontrolowany do środowiska bądź do strumienia odpadów komunalnych.

2.3.3. Zużyte baterie i akumulatory

Źródła i ilość powstających odpadów

Baterie i akumulatory są stosowane powszechnie jako przenośne źródła prądu. Występują w postaci wielkogabarytowej oraz małogabarytowej.

Akumulatory nikielowo – kadmowo wielkogabarytowe (16 06 02*) używane są głównie przez podmioty gospodarcze. Ich ilość wprowadzana na rynek systematycznie maleje ze względu na powszechne

wycofywanie kadmu z procesów technologicznych. Wielkość powstawania odpadowych akumulatorów Ni-Cd jest trudna do określenia, ze względu na ich długą żywotność – rzędu 10-12 lat. W Powiecie żarskim powstaje rocznie ok. 20 Mg baterii pochodzenia komunalnego. W roku tym w przemyśle wytworzono również 4,2 Mg baterii i akumulatorów ołowiowych (kod 16 06 01*).

Sposoby gospodarowania odpadami

System zbierania zużytych akumulatorów i baterii jest obecnie na etapie tworzenia. Jedyne firmy zajmujące się recyklingiem akumulatorów kwasowo – ołowiowych posiadają własną sieć ich zbierania obejmującą cały kraj. Zużyte akumulatory są przy zakupie nowego oddawane w punktach sprzedaży. W kraju funkcjonują 2 firmy zajmujące się odzyskiem akumulatorów kwasowo-ołowiowych. Firmy te posiadają własną sieć zbierania akumulatorów kwasowo-ołowiowych obejmującą teren całego kraju. Na terenie kraju działa 6 instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów z podgrupy 16 06 o łącznej mocy przerobowej ok. 180 tys. Mg/rok. Przerobem zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych zajmują się Zakłady Górniczo-Hutnicze „Orzeł Biały” w Bytomiu (moc przerobowa 100 tys. Mg akumulatorów) oraz Przedsiębiorstwo „Baterpol” Sp. z o.o. w Świętochłowicach (moc przerobowa 70 tys. Mg). Istniejące moce przerobowe znacznie przekraczają zapotrzebowanie na przerób akumulatorów ołowiowych w kraju.

Akumulatory Cd-Ni skupowane i demontowane są głównie przez firmę „MarCo Ltd ” w Rudnikach koło Częstochowy - moc przerobowa 2 tys. Mg/rok.

Baterie i akumulatory małogabarytowe są aktualnie przerabiane w następujących instalacjach:

- Dolnośląska Korporacja Ekologiczna Sp. z o.o. w Polkowicach - moc przerobowa 1 tys. Mg/rok,
- PMS BARTNICKI w Kobyłce - moc przerobowa 0,282 tys. Mg/rok (docelowo 0,4 - 0,5 tys. Mg/rok),
- Bolesław Recykling Sp. z o.o. w Bukownie - moc przerobowa 0,1 tys. Mg/rok.

Najważniejsze problemy

1. Niewystarczająco rozwinięty system zbierania baterii małogabarytowych z przedsiębiorstw (głównie małych i średnich) oraz z gospodarstw domowych.
2. Duże rozproszenie wytwórców zużytych baterii i akumulatorów.

2.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady medyczne i weterynaryjne są grupą odpadów związanych z ochroną zdrowia ludzkiego i zwierząt. Powstają w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań, doświadczeń naukowych w zakresie medycyny. Większość rodzajów odpadów medycznych została zaliczona w ustawodawstwie krajowym do odpadów niebezpiecznych. W roku 2006 mieszkańcy Powiatu żarskiego wytworzyli 8,2 Mg przeterminowanych lub niewykorzystanych leków (kod 20 01 31*). Dane o ilości i rodzaju wytworzonych odpadów w jednostkach służby zdrowia i placówkach weterynaryjnych w roku 2006 zamieszczono w tabeli 2.3.-1.:

Tab. 2.3.-1. Masa wytworzonych odpadów medycznych i weterynaryjnych w roku 2006 (Mg)
(wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa
18 01 03*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	3,475

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa
18 01 04	Inne odpady niż wymienione w 18 01 03	8,4
Razem		11,875
18 02 01	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 02 02)	0,6
Razem		0,6

Sposoby gospodarowania odpadami

Gospodarka odpadami odbywa się zgodnie z instrukcjami wewnątrz zakładowymi, zgodnymi z wytycznymi Inspekcji Sanitarnej. Odpady segregowane są „u źródła” a więc w salach operacyjnych, oddziałach szpitalnych, gabinetach zabiegowych itp. Gromadzone są w oznakowanych workach lub pojemnikach jednorazowego użytku.

Odpady medyczne i weterynaryjne unieszkodliwiane są poza Powiatem żarskim w następujących obiektach:

- W Szpitalu Wojewódzkim przy ul. Dekerta 1 w Gorzowie Wlkp.
- W Wielospecjalistycznym Szpitalu SPZOZ przy ul. Chałubińskiego 7 w Nowej Soli.

Najważniejsze problemy

1. Brak powszechnie prowadzonej ewidencji wytwarzanych odpadów w placówkach medycznych i weterynaryjnych (głównie w małych lub indywidualnych praktykach).
2. Brak realizowanych systemów gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi.
3. Brak systemu zbierania przeterminowanych leków z gospodarstw domowych.

2.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Źródła i ilość powstających odpadów

W roku 2006 na terenie województwa lubuskiego zarejestrowanych było 489 635 pojazdów samochodowych i ciągników. Szacuje się, że rocznie ok. 6% zarejestrowanych pojazdów przekazywane jest do demontażu. Biorąc zatem powyższy wskaźnik, można oszacować, że w roku 2006 łączna masa pojazdów wycofanych z eksploatacji wyniosła ok. 30,0 tys. Mg.

W wojewódzkim systemie odpadowym, w roku 2006 nie wykazano w Powiecie żarskim wytworzenia zużytych lub nienadających się do użytkowania pojazdów (kod 16 01 04*) oraz zużytych lub nienadających się do użytkowania pojazdów niezawierających cieczy i innych niebezpiecznych elementów (kod 16 01 06). Wynika to z tego, że na terenie Powiatu w analizowanym roku brak było stacji demontażu pojazdów (zarejestrowano je w roku 2007 – poz. 24, 25). Wykaz przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie województwa lubuskiego zamieszczono w tabeli 2.3.-2.

Sposoby gospodarowania odpadami

Wykaz przedsiębiorstw zajmujących się demontażem pojazdów funkcjonujących na terenie województwa lubuskiego:

Tab. 2.3.-2. Wykaz przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu pojazdów
(stan na dzień 31.12. 2008)

L.p.	Nazwa lub nazwisko , siedziba i adres prowadzącego stacje demontażu	Adres stacji demontażu	Uwagi
1	Moto-Gobex Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. ul. Szczecińska 23	Moto-Gobex Sp. z o.o. ul. Szczecińska 23 66-400 Gorzów Wlkp.	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 30.05.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-22/05
2.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „ALIFER” Sp.z o.o. w Gorzowie Wlkp. ul. Walczaka 25	„ALIFER” Sp. z o.o. ul. Walczaka 25 66-400 Gorzów Wlkp.	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 01.07.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-33/05
3.	Zakład Produkcyjno- Handlowo-Usługowy Tadeusz Soloch Ul. Młynarska 6 69-200 Sulęcín	Ul. Młynarska 6 69-200 Sulęcín	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 22.07.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-49/05
4.	PW GEOMET Piotr Borowski ul. Białkowska 1 69-108 Cybinka	ul. Białkowska 1 69-108 Cybinka	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 10.09.2007 r. znak: ŚR.II.AGro.6620-26/07
5.	HANMET S.C. Piotr Błaszczyk, Ewa Jastrzębska SKUP ZŁOMU ul. Myśluborska 21, 66-400 Gorzów Wlkp.	HANMET S.C. Piotr Błaszczyk, Ewa Jastrzębska SKUP ZŁOMU ul. Myśluborska 21, 66-400 Gorzów Wlkp.	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia - 06.07.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-38/05
6.	NOWIMET S.C. Paweł Chrzanowski, Wojciech Chrzanowski ul. Limanowskiego 5, 67-120 Kozuchów	NOWIMET S.C. ul. Dworcowa, 67-120 Kozuchów	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia - 24.06.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-21/05
7.	HANDEL METALAMI „LECH” Wiesława Cholewa ul. Wojska Polskiego 38, Rapice 69 – 108 Cybinka	HANDEL METALAMI „LECH” Wiesława Cholewa ul. Wojska Polskiego 38, Rapice 69 – 108 Cybinka	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia - 20.06.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-42/05
8.	„AUTO UNIWERSAL” S.C. Pomoc Drogowa P. Zwoliński & W. Zwolińska ul. Gorzowska 41, 66-470 Kostrzyn n/O	Stacja Demontażu pojazdów w m. Dąbroszyn gm. Witnica	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia - 22.06.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-47/05
9.	Przedsiębiorstwo Transportowe DREWTRANS S.C. Grzegorz Iwaniec & Jacek Iwaniec ul. Łakowa 6, 66-320 Trzciel	Stacja demontażu pojazdów, ul. Zbąszyńska , 66-320 Trzciel	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia - 26.07.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-50/05
10.	AUTO-PROFI Ryszard Miško, Jesiona 46, ul. Słoneczna 8, 67-415 Kolsko	Jesiona 46, ul. Słoneczna 8, 67-415 Kolsko	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia – 22.07.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-44/05
11.	Zakład Handlu Opalem, Nawozami i Materiałami Budowlanymi, Franciszek Opiela, ul. Kolejowa 5, 67-410 Sława	Zakład Handlu Opalem, Nawozami i Materiałami Budowlanymi, Franciszek Opiela, ul. Kolejowa 5, 67-410 Sława	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia – 22.07.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-27/05
12.	PHU MOTOR Export Import	Zakład ul. Przemysłowa,	Decyzja Wojewody

L.p.	Nazwa lub nazwisko , siedziba i adres prowadzącego stacje demontażu	Adres stacji demontażu	Uwagi
	Grzegorz Cudajewicz, Wiechlice, ul. Brzozowa 11a/6 , Szprotawa	Wiechlice	Lubuskiego z dnia – 11.08.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-31/05
13	AUTO-EKO-SERVICE Sp.zo.o. ul. Podgórna 2, 65-057 Zielona Góra	Zakład w Raculi przy ul. Groszkowej 7	22.09.2005 r. znak: RŚ.III.JDre.6620-5911.08.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-31/05/05
14	Pomoc Drogowa PARKING Stanisław Śmiechowski Złomowanie Pojazdów ul. Transportowa 2, 69-100 Słubice	Pomoc Drogowa PARKING Stanisław Śmiechowski Złomowanie Pojazdów ul. Transportowa 2, 69-100 Słubice	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 06.09.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-55/05
15	Zakład Usług Motoryzacyjnych „ENERGOAUTO” Sp.zo.o. ul. Energetyków 4, 66-400 Gorzów Wlkp.	Stacja demontażu pojazdów przy ul. Energetyków4 , 66-400 Gorzów Wlkp.	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 26.09.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-54/05
16	Firma Uchański Transport Export-Import Mechanika Pojazdowa Roman Uchański Motylewo 30 66-450 Bogdaniec	Stacja demontażu pojazdów Motylewo 30 66-450 Bogdaniec	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 06.01.2006 r. znak: RŚ.III.APol.6620-78/05-2/06
17	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „DARGO” Małgorzata Glezer ul. Kościuszki 79 66 – 540 Stare Kurowo	Stacja demontażu pojazdów ul. Kościuszki 79 66 – 540 Stare Kurowo	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 27.01.2006 r. znak: RŚ.III.APol.6620- 6 /06
18	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „WTORMET” Obrót Surowcami Wtórnymi Jadwiga Cebrowska, ul. Słoneczna 14, 66-100 Sulechów	Stacja demontażu pojazdów ul. Słoneczna 14, 66-100 Sulechów	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 24.02.2006 r. znak: RŚ.III.APol.6620- 7 /06
19	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe RPR Rudolf Różański Ul. Sulechowska 14 c 65-119 Zielona Góra	Stacja demontażu pojazdów Ul .Al. Wojska Polskiego 142, 65 – 119 Zielona Góra	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 23.03.2006 r. znak: RŚ.III.APol.6620- 5 /06
20	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe”DIAMENT” Zdzisław Libner ul. Wiejska 6 , 66-600 Krosno Odrzańskie	Stacja demontażu pojazdów Ul .Wiejska 6, 66-600 Krosno Odrzańskie	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 10.04.2006 r. znak: RŚ.III.APol.6620-11 /06
21	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe MOBIL-POLEN Ratownictwo Drogowe Paweł Kaczmarek ul. Żagańska 24 , 67-120 Kozuchów	Stacja demontażu pojazdów ul. Żagańska 24 , 67-120 Kozuchów	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 21.04.2006 r. znak: RŚ.III.APol.6620-16 /06
22	Rolnicza Spółdzielnia produkcyjna „Przyszłość” Rejów, 67-124 Nowe Miasteczko	Stacja demontażu pojazdów Rejów 67-124 Nowe Miasteczko	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 04.09.2006 r. znak: RŚ.II.APol.6620-34 /06

L.p.	Nazwa lub nazwisko , siedziba i adres prowadzącego stacje demontażu	Adres stacji demontażu	Uwagi
23	AUTOI-MAX Danuta Smętkowska, ul. Konopnickiej 46/7, 66-470 Kostrzyn n/O	Stacja demontaż pojazdów ul. Cmentarna 3, 66-470 Kostrzyn n/O	Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 15.01.2007 r. znak: ŚR.II.APol.6620-2 /07

Podstawa prawna: Art. 42 ustawy z dn. 20.01.2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U. Nr 25 z 2005 r., poz. 202)

W stacjach demontażu praktycznie cały pojazd jest rozmontowywany na najdrobniejsze detale. W stacjach tych wystawiane są stosowne dokumenty pozwalające na wyrejestrowanie złomowanego pojazdu. Samochód, po dokonanej ocenie, otrzymuje numer identyfikacyjny oraz określa się technologię demontażu uwzględniając jego stan techniczny i kompletność. Jeżeli pojazd jest tylko wrakiem w postaci nadwozia i jest wolny od materiałów niebezpiecznych kierowany jest na linię strzępienia. W przypadku pojazdów kompletnych, zawierających płyny eksploatacyjne, paliwa czy akumulatory, po osuszeniu trafiają na linię demontażu. W zależności od przyjętej technologii wymontowuje się części przeznaczone do sprzedaży oraz elementy do odzysku materiałowego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 z późn. zm.) każda firma, która wprowadza na rynek powyżej tysiąca pojazdów rocznie musi utworzyć sieć punktów zbiórki pojazdów wycofanych z eksploatacji. Sieć istnieje wtedy, gdy odległość między poszczególnymi stacjami jest nie większa niż 50 km. Jeżeli pojazd jest wycofany z eksploatacji, to właściciel przekazuje kompletny pojazd wyłącznie przedsiębiorcy, który prowadzi stację demontażu, albo punkt zbierania pojazdów.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 143, poz. 1206) określa minimalne wymagania dla stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Stanowi ono realizację art. 22 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz transpozycję zapisów załącznika i dyrektywy 2000/53/UE z 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W woj. lubuskim brak jest zakładów strzępienia pojazdów. W tabeli 2.3.-3. podano wykaz takich zakładów występujących w innych województwach.

Tab. 2.2.-3. Wykaz zakładów wyposażonych w strzępiarki

Przedsiębiorstwo	Miejscowość	Wydajność strzępiarki (tys. Mg/rok)
CENTROZŁOM Przedsiębiorstwo Przerobu Żłomu Metali	Oława k. Wrocławia woj. Dolnośląskie	b.d.
H.K. ZŁOMET Sp. z o.o.	Swarzędz woj. wielkopolskie	120 (60)
SCARPENA S.A.	Herby k/Częstochowy woj. Śląskie	100-120 (75)
SONNFELD CO. Sp. z o.o.	Grudziądz woj. Kujawsko- pomorskie	60-40

Najważniejsze problemy

1. Brak pełnych danych dotyczących ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji.
2. Prowadzenie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji poza stacjami demontażu.
3. Działalność szarej strefy (rozmontowywanie pojazdów w nieuprawnionych do tego celu warsztatach).

2.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Źródła i ilość powstających odpadów

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne powstają zarówno w gospodarstwach domowych jak i w przemyśle. Do odpadów tej grupy należą również transformatory i kondensatory zawierające PCB, zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC, zużyte urządzenia zawierające wolny azbest. Szacuje się, że w gospodarstwach domowych w Powiecie żarskiego, w roku 2006 wytworzono ok. 20,0 Mg zużytych urządzeń. Natomiast w przemyśle powstało w tym czasie ok. 370,0 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (2.3.-4.):

Tab. 2.3.-4. Ilość i rodzaj zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego powstałego w przemyśle w Powiecie żarskim (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg
16 02 11*	Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	31,36
16 02 12*	Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest	0,08
16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	320,1
16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	1,3
16 02 16*	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	16,0
Razem		368,84

Sposoby gospodarowania odpadami

Sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych powinien być zbierany przez jednostki handlowe na zasadzie wymiany przy zakupie nowego sprzętu lub w punktach wskazanych przez organ wykonawczy gminy.

Zebrane odpady kierowane są do zakładów, gdzie następuje ich przetwarzanie. Wyodrębnione z nich frakcje przekazywane są następnie do odzysku lub unieszkodliwienia.

Aktualnie w województwie lubuskim funkcjonuje 194 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz 17 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie jego przetwarzania. Uaktualniany wykaz powyższych przedsiębiorców znajduje się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pod adresem: www.gios.gov.pl.

Najważniejsze problemy

1. Brak pełnych danych dotyczących ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
2. Brak zorganizowanego wtórnego obiegu zużytych sprzętem.
3. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa dotycząca gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz brak znajomości wymogów prawnych w tym zakresie.

2.3.7. Odpady zawierające azbest

Źródła i ilość powstających odpadów

Azbest jest nazwą handlową grupy materiałów włóknistych. Pod względem chemicznym są to uwodnione krzemiany magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Rozróżnia się następujące typy azbestu: chryzotyl (włóknista odmiana serpentynu, tj. uwodnionego krzemianu magnezu), amozyt (krzemian

żelazowo-magnezowy, krokidolit (krzemian sodowo-żelazowy), antofilit (krzemian magnezowy zawierający żelazo).

Azbest szeroko stosowany był w kilku dziedzinach gospodarki, przede wszystkim w budownictwie, ale także w energetyce, transporcie i przemyśle chemicznym. Najważniejszymi zastosowaniami azbestu są:

- wyroby azbestowo-cementowe produkowane z azbestów chryzotylowego i amfibolowych, takie jak: pokrycia dachowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne zawierające od 10-35% azbestu;
- wyroby izolacyjne stosowane do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych oraz ubrań i tkanin ognioodpornych. Zawierają one w zależności od przeznaczenia od 75 do 100% azbestu, głównie chryzotylu;
- wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione,
- wyroby cierne, takie jak: okładziny cierne i taśmy hamulcowe stosowane do różnego typu hamulców,
- wyroby tekstylne: sznury i maty,
- wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe, zawierające od 20 do 40% azbestu..

Szacuje się (w skali kraju), że ok. 96% ogólnej ilości wyrobów zawierających azbest stanowią płyty azbestowo-cementowe (faliste i płaskie).

Produkcja płyt azbestowo-cementowych w Polsce została zakazana Ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 z 1997 r. i Nr 156 z 1998 r.). Zgodnie z ustawą w Polsce do 28 września 1998 r. została całkowicie zakończona produkcja płyt azbestowo-cementowych (a wcześniej innych wyrobów zawierających azbest).

Natomiast po 28 marca 1999 r. obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Wyjątek stanowią wyroby z zawartością azbestu, które nie posiadają jeszcze swoich zamienników ze względu na ekstremalne warunki pracy. Wykaz takich wyrobów zawarty jest w rozporządzeniach ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzania na polski obszar celny. Dotyczy to azbestu włóknistego sprowadzanego do diafragmy do elektrolizy przeponowej przy produkcji chloru i wyrobów azbestowo-kauczukowych.

W Powiecie żarskim wykazano w roku 2006 wytworzenie odpadów następujących ilości odpadów zawierających azbest:

Tab. 2.3.-5. Ilość wytworzonych odpadów zawierających azbest (Mg) (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg
16 02 12*	Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest	0,08
17 06 01*	Materiały izolacyjne zawierające azbest	0,38
Razem		0,46

Sposoby gospodarowania odpadami

Biorąc pod uwagę zagrożenie dla środowiska, odpady zawierające azbest są usuwane przez specjalistyczne przedsiębiorstwa. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpady te unieszkodliwiane są przez składowanie. Na terenie Powiatu brak jest składowiska odpadów zawierających azbest, natomiast w województwie lubuskim odpady azbestowe deponowane są w wydzielonych kwaterach składowiska odpadów w Gorzowie Wlkp. - Chróścik.

Najważniejsze problemy

1. Brak dokładnej inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest.

2. Zbyt wolno przebiegający proces usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.
3. Brak wdrożonych mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych.
4. Słaba świadomość mieszkańców dotycząca szkodliwości dla zdrowia i życia ludzi odpadów zawierających azbest.

2.3.8. Przeterminowane pestycydy

Źródła i ilość powstających odpadów

Przeterminowane pestycydy i odpady pestycydowe pochodzą z:

- przeterminowanych preparatów, które zostały wycofane z obrotu,
- bieżącej produkcji, dystrybucji i stosowania w rolnictwie.

Szacuje się, że w gospodarstwach domowych Powiatu żarskiego corocznie powstaje ok. 3,3 Mg przeterminowanych i zużytych środków ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy).

W latach 2004 – 2006 nie zarejestrowano w Powiecie wytworzenia odpadów pestycydowych.

Sposoby gospodarowania odpadami

Obecnie, z uwagi na wysokie ceny preparatów, przeterminowaniu ulegają nieznaczne ilości pestycydów. Powstają natomiast odpady opakowaniowe po środkach ochrony roślin, które zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001 roku *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. Nr 63, poz. 638) powinny trafić one do producenta lub importera.

Najważniejsze problemy

- niska świadomość mieszkańców, którzy często wyrzucają opakowania po pestycydach do pojemników na odpady komunalne.

2.3.9. Odpady materiałów wybuchowych

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady materiałów wybuchowych powstają w wyniku działalności wojska zarówno w okresie minionym jak i działalności prowadzonej obecnie. Powstają one również w policji i służbie granicznej oraz w przedsiębiorstwach produkujących bądź stosujących materiały wybuchowe. Są to m.in. odpady amunicji, odpadowe wyroby pirotechniczne oraz inne materiały

Na terenie Powiatu żarskiego w latach 2004 – 2006 nie wykazano wytwarzania odpadów materiałów wybuchowych (wg UMWP).

2.3.10. Zużyte opony

Źródła i ilość powstających odpadów

Zużyte opony (kod 16 01 03) powstają w wyniku bieżącej eksploatacji pojazdów mechanicznych. Źródłem powstawania tego odpadu są też samochody wycofane z eksploatacji. W roku 2006 w powiecie żarskim wytworzono 4,3 Mg zużytych opon.

Sposoby gospodarowania odpadami

Sieć zbierania zużytych opon obejmuje firmy eksploatujące pojazdy, stacje demontażu i gminy. Opony pozostawiane są ponadto przez klientów w serwisach po ich wymianie. Tworzeniem kompleksowego systemu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania zużytych opon zajmuje się w Polsce Centrum Utylizacji Opon Organizacja Odzysku S.A. w Warszawie.

W roku 2006 nie odnotowano odzysku/recyklingu opon na terenie Powiatu żarskiego.

Najważniejsze problemy

1. Brak informacji o ilości zużytych opon w województwie.
2. Mieszanie zużytych opon z odpadami komunalnymi i unieszkodliwianie ich przez składowanie (pomimo prawnego zakazu).

2.3.11. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury budownictwa

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady z budowy, remontów i demontażu infrastruktury powstają w budownictwie mieszkalnym jak i przemysłowym oraz w drogownictwie i kolejnictwie w dużym rozproszeniu. Odpady budowlane i remontowe wytwarzane są także w gospodarstwach domowych, jako odpady z remontów mieszkań, prowadzonych na małą skalę i wówczas są ujęte w zmieszanych odpadach komunalnych, oznaczonych kodem 20 03 01. Katalog nie wyodrębnia tego odpadu w grupie odpadów komunalnych, podgrupie odpadów gromadzonych selektywnie, ani wśród innych odpadów komunalnych. Przedsiębiorstwa zbierające od mieszkańców odpady mające charakter budowlanych, nadają im kody z grupy 17 (Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)), stąd brak ich w wykazach dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

W roku 2006, w Powiecie żarskim wytworzono 1 328,18 Mg odpadów budowlanych.

Sposoby gospodarowania odpadami

Mieszkańcy gromadzą odpady powstające w trakcie prac remontowych w podstawianych kontenerach („na telefon”). Zbieraniem i transportem odpadów z budowy, remontów i demontażu zajmują się wytwórcy tych odpadów jakimi są firmy budowlane, remontowe i demontażowe oraz osoby fizyczne prowadzące te prace. Odpady tej grupy poddawane są głównie odzyskowi np. do produkcji materiałów budowlanych.

Najważniejsze problemy

1. Duże rozproszenie powstających odpadów.
2. Usuwanie odpadów również na tzw. dzikie wysypiska.

2.3.12. Komunalne osady ściekowe

Źródła i ilość powstających odpadów

W powiecie żarskim istnieją 3 duże oczyszczalnie ścieków, zlokalizowane w następujących miejscowościach:

- Żary – przepustowość 15 000 m³/dobę
- Lubsko – przepustowość 4 200 m³/dobę
- Łęknica – przepustowość 1 500 m³/dobę

Pozostałe oczyszczalnie mają przepustowości nie przekraczające 500 m³/dobę.
W roku 2006 wytworzono w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych 17 888,6 Mg s.m. osadów.

Sposoby gospodarowania odpadami

Głównym sposobem postępowania z wytworzonymi osadami było ich wykorzystanie do rekultywacji składowisk oraz wykorzystanie rolnicze.

Najważniejsze problemy

1. Nadal część osadów ściekowych magazynuje się na terenie oczyszczalni oraz unieszkodliwia na składowiskach odpadów, co należy uznać za zjawiska niekorzystne.

2.3.13. Odpady opakowaniowe

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady opakowaniowe to odpady powstałe z opakowań jednostkowych, zbiorczych oraz transportowych stosowanych w całym systemie pakowania towarów. Powstają one głównie w podmiotach gospodarczych, zakładach produkcyjnych, jednostkach handlowych, gospodarstwach domowych, a także w biurach, szkołach, urzędach i innych miejscach użyteczności publicznej itp.

Tab. 2.3.-6. Ilość wytworzonych odpadów opakowaniowych na obszarze Powiatu żarskiego w roku 2006 (Mg) (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	420,2
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	198
15 01 03	Opakowania z drewna	65,5
15 01 04	Opakowania z metali	153,5
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	9,3
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,3
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne)	14,047
Razem		860,85

Sposoby gospodarowania odpadami

Odpady opakowaniowe zbierane są z reguły selektywnie (do worków lub pojemników) lub wydzielane są w procesie segregacji w sortowni w Żarach.

Najważniejsze problemy

1. Informacje o ilości podawanych odzyskowi/recyklingowi odpadów są niepełne ze względu na sposób raportowania, bowiem zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, Organizacje Odzysku składają sprawozdania dla Urzędów Marszałkowskich zgodnie z miejscem rejestracji
2. Niedostateczny poziom zbierania selektywnego odpadów opakowaniowych, szczególnie powstających w gospodarstwach domowych.

3. PROGNOZA ZMIAN

3.1. Prognoza demograficzna

Wg prognoz przeprowadzonych przez GUS, w woj. lubuskim do roku 2020 przewiduje się systematyczny spadek liczby mieszkańców zamieszkujących tereny miejskie i jednoczesny wzrost ilości mieszkańców terenów wiejskich:

Tab. 3.1.-1. Prognoza liczby mieszkańców woj. lubuskiego na lata 2012 - 2020 (wg GUS)

Wyszczególnienie	2012	2016	2020
Ludność ogółem, w tym:	91 085	90 591	89 873
- miasta	60 021	59 198	58 149
- wieś	31 064	31 393	31 724

3.2. Odpady komunalne

3.2.1. Prognoza dotycząca ilości oraz składu odpadów

Prognozując zmiany ilościowe i jakościowe odpadów komunalnych w Powiecie, za projektem planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2009) przyjęto następujące założenia:

1. Nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego odpadów;
2. Wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów wynosił będzie 1% rocznie;

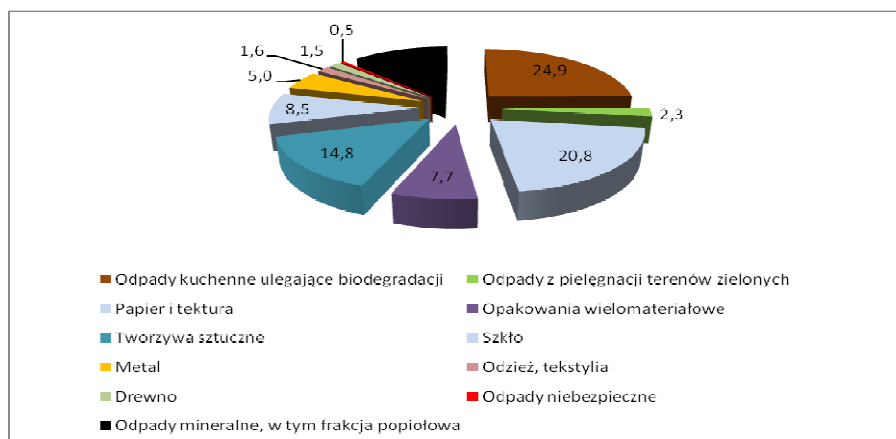
W tabeli 3.2.-1. zamieszczono informacje dotyczące szacunkowej masy wytwarzanych odpadów komunalnych w Powiecie żarskim, a na rysunku 3.2.-1. ich szacunkowy skład morfologiczny odpadów zmieszanych.

Z punktu widzenia gospodarowania odpadami komunalnymi, istotnymi frakcjami są odpady ulegające biodegradacji oraz odpady niebezpieczne. Dane dotyczące prognozowanej szacunkowej masy tych odpadów zamieszczono w tabelach 3.2.-2. i 3.2.-3.

Tab. 3.2.-1. Prognozowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych w Powiecie żarskim (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Odpady zmieszane i zbierane selektywnie												
tereny miejskie	25 032	25 221	25 399	25 578	25 756	25 931	26 101	26 261	26 423	26 569	26 718	26 856
tereny wiejskie	7 036	7 124	7 211	7 301	7 391	7 486	7 578	7 673	7 771	7 873	7 970	8 064
<i>Razem</i>	<i>32 067</i>	<i>32 345</i>	<i>32 611</i>	<i>32 879</i>	<i>33 147</i>	<i>33 417</i>	<i>33 678</i>	<i>33 935</i>	<i>34 194</i>	<i>34 442</i>	<i>34 687</i>	<i>34 920</i>
Odpady z ogrodów i parków												
tereny miejskie	590	596	602	608	614	620	627	633	639	646	652	658
tereny wiejskie	259	261	264	267	269	272	275	278	280	283	286	289
<i>Razem</i>	<i>849</i>	<i>858</i>	<i>866</i>	<i>875</i>	<i>884</i>	<i>892</i>	<i>901</i>	<i>910</i>	<i>919</i>	<i>929</i>	<i>938</i>	<i>947</i>
Odpady z targowisk												
tereny miejskie	182	181	181	180	180	179	178	178	177	176	175	174
tereny wiejskie	115	115	115	116	116	116	117	117	117	118	118	118
<i>Razem</i>	<i>296</i>	<i>296</i>	<i>296</i>	<i>296</i>	<i>295</i>	<i>295</i>	<i>295</i>	<i>294</i>	<i>294</i>	<i>294</i>	<i>293</i>	<i>293</i>
Odpady z czyszczenia ulic i placów												
tereny miejskie	494	498	501	505	508	512	515	518	521	524	527	529
tereny wiejskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Razem</i>	<i>494</i>	<i>498</i>	<i>501</i>	<i>505</i>	<i>508</i>	<i>512</i>	<i>515</i>	<i>518</i>	<i>521</i>	<i>524</i>	<i>527</i>	<i>529</i>
Odpady wielkogabarytowe ¹⁾												
tereny miejskie	926	933	940	946	953	959	965	971	977	982	988	993
tereny wiejskie	390	395	400	405	410	416	421	426	432	437	443	448
<i>Razem</i>	<i>1 316</i>	<i>1 328</i>	<i>1 340</i>	<i>1 351</i>	<i>1 363</i>	<i>1 375</i>	<i>1 386</i>	<i>1 397</i>	<i>1 409</i>	<i>1 420</i>	<i>1 430</i>	<i>1 441</i>
Razem odpady komunalne (Mg/M, rok)	35 023	35 325	35 614	35 906	36 197	36 491	36 775	37 055	37 337	37 607	37 875	38 130
MM	27 224	27 429	27 623	27 817	28 011	28 201	28 386	28 561	28 737	28 897	29 059	29 211
W	7 799	7 896	7 991	8 088	8 187	8 290	8 390	8 494	8 600	8 711	8 816	8 919

¹⁾ meble i inne odpady dużych rozmiarów (poza zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym)

Rys. 3.2.-1. Szacunkowy skład morfologiczny odpadów zmieszanych (%)

Tab. 3.2.-2. Prognozowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w Powiecie żarskim (tys. Mg)

L.p.	Nazwa	Rok			
		2009	2012	2016	2020
1.	Odpady ulegające biodegradacji w niesegregowanych (zmieszanych) odpadach komunalnych, w tym:	15 706	16 090	16 585	17 040
1.1.	<i>Odpady kuchenne ulegające biodegradacji</i>	7 869	8 060	8 304	8 528
1.2.	<i>Odpady z pielęgnacji terenów zielonych</i>	754	774	801	827
1.3.	<i>Papier i tektura</i>	6 573	6 733	6 939	7 129
1.4.	<i>Tekstylia (część ulegająca biodegradacji)</i>	22	23	23	24
1.5.	<i>Drewno</i>	488	500	517	532
2.	Odpady ulegające biodegradacji (z ogrodów i parków) – część ulegająca biodegradacji	679	700	728	758
3.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	148	148	147	146
Razem		16 534	16 938	17 460	17 944

3.2.2. Prognozowane zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym

W latach 2008 – 2019 należy oczekiwać następujących zmian w gospodarowaniu odpadami:

1. Rozwijać się będzie system zbierania selektywnego odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych.
2. Wzrastać będzie koszt unieszkodliwiania odpadów przez składowanie, co związane będzie m.in. ze wzrostem opłat środowiskowych oraz zamykaniem w kraju składowisk niespełniających warunków środowiskowych. Będzie miało to wpływ na zwiększenie opłacalności odzysku, co z kolei spowoduje presję na zwiększenie stopnia odzysku odpadów.
3. Zwiększać się będzie ilość odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, w tym również w celach energetycznych.
4. Pojawiać się będą coraz tańsze technologie odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
5. Gospodarowanie odpadami w Polsce organizowane będzie w coraz większym stopniu na szczeblu ponadgminnym, co wiązać się będzie z budową zakładów zagospodarowania odpadów o znaczeniu regionalnym.
6. Zmniejszać się będzie w kraju ilość eksploatowanych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne, na których składowane są odpady komunalnych, ze względu na

zamykanie składowisk niespełniających wymagań, nieuzyskanie pozwoleń zintegrowanych (termin uzyskania pozwoleń minął 30 kwietnia 2007 r.).

7. W wyniku działań edukacyjnych wzrastać będzie świadomość ekologiczna mieszkańców.

3.3. Odpady pozostałe

Prognozowanie ilości odpadów powstających w przemyśle uwzględniać musi bardzo wiele czynników, które wynikają z kolei z mało przewidywalnych zjawisk, jakimi są w kolejnych kilkunastu latach np.

1. Poziom rozwoju gospodarczego Polski.
2. Koniunktura na rynkach zagranicznych.
3. Polityka Państwa wobec poszczególnych gałęzi produkcji itp.
4. Zmiany uregulowań prawnych.
5. Zmiany w technologiach produkcji.

Analizę prognoz dla poszczególnych grup odpadów przedstawiono w formie tabelarycznej (tab. 3.3.-1.)

Tab. 3.3.-1. Prognoza wytwarzania odpadów powstających w przemyśle na terenie Powiatu żarskiego

Prognoza	Rok		
	2012	2016	2020
Grupa 02 (odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności)			
Biorąc pod uwagę obserwowany wzrost produkcji rolniczej, przy jednoczesnym dużym wykorzystaniu odpadów jako paszy w hodowli zwierząt w gospodarstwach rolnych oraz do nawożenia w rolnictwie, należy przypuszczać, że ilość wytwarzanych odpadów w tej grupie będzie nieznacznie wzrastać.	310,0	320,0	350,0
Grupa 03 (odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury)			
Obserwowane w Powiecie tendencje wskazują na coraz mniejszą ilość wytwarzanych odpadów	145 000,0	140 000,0	135 000,0
Grupa 04 (odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego)			
Analizując masę powstających odpadów z grupy 04 w latach 2003 – 2006 przyjęto stabilizację ilości odpadów	2,5	2,5	2,5
Grupa 05 (odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla)			
Brak aktualnie odpadów tej grupy	bd	bd	bd
Grupa 06 (odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej)			
Brak aktualnie odpadów tej grupy	bd	bd	bd
Grupa 07 (odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej)			
Przyjęto kontynuację tendencji wzrostowych w ilości wytwarzanych odpadów	1 000,0	1 100,0	1 200,0
Grupa 08 (odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich)			
Biorąc pod uwagę tendencję wzrostową obserwowaną w kraju, przyjęto wzrost masy odpadów	1 150,0	1 200,0	1 250,0
Grupa 09 (odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych)			
Brak aktualnie odpadów tej grupy	bd	bd	bd

Prognoza	Rok		
	2012	2016	2020
Grupa 10 (odpady z procesów termicznych)			
Na podstawie obserwowanych tendencji przyjęto dalszy nieznaczny spadek masy odpadów	13 500,0	13 750,0	13 800,0
Grupa 11 (odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych)			
Biorąc pod uwagę prognozy opracowane na potrzeby krajowego planu gospodarki odpadami oraz masę wytwarzanych odpadów w Powiecie, przyjęto dalszy wzrost masy wytwarzanych odpadów	3,7	4,0	4,2
Grupa 12 (odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych)			
Na podstawie obserwowanych tendencji przyjęto dalszy nieznaczny wzrost masy odpadów	75,0	80,0	85,0
Grupa 13 (oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)			
Analizując masę wytwarzanych odpadów w latach 2004 – 2006 przyjęto dalszy nieznaczny wzrost masy odpadów	8,0	8,5	9,0
Grupa 14 (odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)			
Obserwując tendencje w województwie, przyjęto stabilizację wytwarzanych odpadów	2,8	3,0	3,2
Grupa 15 (odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach)			
Z uwagi na postęp technologiczny, jaki dokonuje się w zakresie wytwarzania materiałów opakowaniowych i opakowań, polegający na znacznym obniżeniu ich masy, a także ze względu na konieczność przeprowadzania przez przedsiębiorców redukcji masy opakowań w systemach pakowania towarów przewiduje się nieznaczny wzrost masy odpadów opakowaniowych.	1 350,0	1 400,0	1 450,0
Grupa 16 (odpady nieujęte w innych grupach)			
Obserwowane tendencje w Powiecie oraz prognozy dla kraju wskazują na nieznaczny, systematyczny wzrost tej grupy odpadów	600,0	650,0	680,0
Grupa 17 (odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)			
Trwająca, stała tendencja wzrostu w budownictwie powodować będzie nadal systematyczny wzrost ilości wytwarzanych odpadów.	2 100,0	2 200,0	2 300,0
Grupa 18 (odpady medyczne i weterynaryjne)			
Biorąc pod uwagę zakładany w Polsce wzrost dostępności usług medycznych oraz starzenie się społeczeństwa, wzrastać będzie ilość odpadów	18,0	20,0	22,0
Grupa 19 (odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych)			
Biorąc pod uwagę cele stawiane w Polityce Ekologicznej Państwa oraz w krajowym planie gospodarki odpadami 2010 przyjęto systematyczny wzrost masy odpadów	18 000,0	19 000,0	20 000,0
Razem	182 810,00	179 418,00	175 805,90

4. PRZYJĘTE CELE W GOSPODARCE ODPADAMI NA LATA 2010 - 2020

4.1. Odpady komunalne

Cele główne:

1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.
2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.
3. Gospodarowanie odpadami w Powiecie w oparciu o zakład zagospodarowania odpadów w Marszowie.
4. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
5. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
6. Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców Powiatu do końca roku 2010.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995, zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami KPGO 2010 dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - w 2020 r. nie więcej niż 35%.
3. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

4.2. Odpady z grup 01 - 19

Cele ogólne dla gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle (do realizacji przez podmioty gospodarcze) do roku 2020:

- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 85%,
- zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 7%.

Poniżej podano cele szczegółowe dla wybranych grup odpadów (dla części podano cele do roku 2018 ze względu na brak w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 celów na lata 2019 i 2020).

4.2.1. Odpady niebezpieczne

Odpady zawierające PCB (w przypadku pojawienia się)

1. W 2010 r. celem jest całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB.
2. W okresie od 2011 r. należy dokonać likwidacji odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.

Oleje odpadowe

1. Rozwój systemu zbierania olejów odpadowych z małych i średnich przedsiębiorstw i gospodarstw domowych
2. Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców o szkodliwości olejów, które usuwane są do środowiska.
3. W latach 2010 – 2020 utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%.

Zużyte baterie i akumulatory

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania.

W okresie do 2018 r. stawia się następujące cele (dla 2020 roku brak celu ilościowego):

1. Osiąganie poziomów zbierania i wydajności recyklingu (zdefiniowanych i określonych w nowej dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywą 91/157/EWG), tj.:

- minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 r. – zgodnie z art. 10 ust.2 lit. a,
- minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów w wysokości 45% do 2016 r.– zgodnie z art. 10 ust.2 lit. b,
- minimalnego poziomu wydajności recyklingu w wysokości 65% średniej wagi baterii i akumulatorów ołowiowo-kwasowych, w tym recykling zawartości ołowiu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2011 r.) – zgodnie z art. 12 ust.4,
- minimalnego poziomu wydajności recyklingu w wysokości 75% średniej wagi baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych, w tym recykling zawartości kadmu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2011 r.) – zgodnie z art. 12 ust.4,
- minimalnego poziomu wydajności recyklingu 50% średniej wagi innych odpadów w postaci baterii i akumulatorów (do 2011 r.) – zgodnie z art. 12 ust.4,

Odpady medyczne i weterynaryjne

1. Upowszechnienie obowiązku prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów w placówkach medycznych i weterynaryjnych, szczególnie o charakterze lekarskich praktyk indywidualnych
2. Upowszechnienie systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych na całym obszarze województwa.
3. W okresie do 2020 r. celem będzie podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania), co spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

1. Pełna ewidencja danych dotyczących pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz eliminacja tzw. szarej strefy ich demontażu.
2. Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa celem nadrzędnym jest zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji.
3. W związku z powyższym wyznacza się następujące cele cząstkowe w okresie do 2018 r.:

- dla pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 r. osiągnięcie po 1 stycznia 2006 r. poziomów odzysku i recyklingu odpowiednio nie niższych niż 75 % i 70 % masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku,
- dla pozostałych pojazdów osiągnięcie po 1 stycznia 2006 r. poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 85 % i 80 % masy pojazdów przyjętych w skali roku,
- uzyskanie w okresie od 1 stycznia 2015 r. poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 95 % i 85 % masy pojazdów przyjętych w skali roku.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców dotyczącej gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz wymogów prawnych w tym zakresie.
- Pełna ewidencja danych dotyczących ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
- Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich ze składowania. W związku z powyższym wyznacza się następujące cele częściowe w okresie do 2018 r.:
 1. Osiągnięcie od 1 stycznia 2009 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości:
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:
 - poziomu odzysku w wysokości 80 % masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
 - poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego; sprzętu oświetleniowego; narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
 - poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp.
 2. Osiągnięcie od 1 stycznia 2009 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4,1 kg/mieszkańca/rok.

Odpady zawierające azbest

1. W okresie do 2020 r. zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 14 lipca 2009 roku przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”.

Przeterminowane pestycydy

1. W okresie do 2011 r. celem jest identyfikacja nierozpoznanych dotychczas miejsc magazynowania przeterminowanych środków ochrony roślin i ich likwidacja.

Odpady materiałów wybuchowych

1. W okresie do 2014 r. celem nadrzędnym jest budowa systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych oraz dostosowanie go do wymagań ochrony środowiska. Po roku 2014 cele zostaną określone zgodnie z kolejnym krajowym planem gospodarki odpadami.

4.2.2. Odpady pozostałe

Zużyte opony

W okresie do 2018 r. celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon zgodnie z tabelą 4.2.-2.

Tab. 4.2.-2. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon do roku 2018

L.p.	Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2010 r.		2018 r.	
		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu
1.	Opony	85	15	100	20

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

1. W okresie do 2018 r. celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, aby osiągnąć następujące poziomy odzysku: 50% w 2010 r. oraz 80% w 2018 r.

Komunalne osady ściekowe

W perspektywie do 2020 r. podstawowe cele w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi są następujące:

1. Całkowite ograniczenie składowania osadów ściekowych.
2. Zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi.
3. Maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogennej zawartej w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.

Odpady opakowaniowe

W gospodarce odpadami opakowaniowymi w okresie do 2018 r. przyjęto jako cel nadrzędny rozbudowę systemu, aby osiągnąć cele określone w tabeli 4.2.-3.

Tab. 4.2.-3. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018

L.p.	Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2010 r.		2018 r.	
		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu
1.	Opakowania (ogółem)	60	min. 38	60	55-80
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	min. 18	-	min. 22,5
3.	Opakowania z aluminium	-	min. 45	-	min. 50
4.	Opakowania ze stali	-	min. 35	-	min. 50
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	min. 54	-	min. 60
6.	Opakowania ze szkła	-	min. 49	-	min. 60
7.	Opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	-	-	-
8.	Opakowania z drewna	-	min. 15	-	min. 15

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ I SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

5.1. Odpady komunalne

5.1.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

1. Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
2. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.
3. Eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa.
4. Uwzględnianie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

5.1.2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami

1. Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
2. Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami.
3. Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
4. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
5. Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
6. Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami.
7. Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
8. Wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego, których celowość została potwierdzona analizą koszty - korzyści.
9. Monitorowanie wskazanych w planie gospodarki odpadami wskaźników wytwarzania odpadów.

5.1.3. Zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów

1. Tworzenie systemów gospodarowania odpadami w Powiecie uwzględniających wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych.
2. Zgodnie z Kpgo 2010, prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych tak, aby możliwe było wydzielenie następujących frakcji odpadów:
 - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
 - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
 - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,

- tworzywa sztuczne,
- metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

3. Transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
4. Gospodarka odpadami w Powiecie żarskim oparta o zakład zagospodarowania odpadów (ZZO) w Marszowie.
5. Odpady do zagospodarowania powinny być kierowane z terenu gmin Powiatu żarskiego tylko i wyłącznie do zakładu zagospodarowania odpadów w Marszowie, zapewniającego co najmniej zakres usług podany w pkt. 7.
6. Sposób zbierania odpadów odpowiedni dla technologii przyjętej w zakładzie zagospodarowania odpadów w Marszowie.
7. Zgodnie z Kpgo 2010, ZZO w Marszowie winien zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
 - mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
 - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
 - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
 - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
 - demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
 - przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).
8. Planowany do budowy zakład zagospodarowania odpadów w uzasadnionych przypadkach składać się może z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu, w tym stacji przeładunkowych. Stacje te obok urządzeń do przeładunku odpadów mogą być również wyposażone w inne elementy gospodarowania odpadami, takie jak np. urządzenia do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów, kompostownie, magazyny na surowce, odpady niebezpieczne itp.
9. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, w oparciu o:
 - sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych,
 - placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
 - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
 - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
10. Składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń.
11. Budowane i/lub rozbudowywane będą jedynie składowiska, które są elementem zakładu zagospodarowania odpadów. Zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia o odpadach (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów odmawia wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.
12. Wykorzystanie technologii pozwalających na wykorzystanie właściwości materiałowych odpadów, nawozowych oraz energii zawartej w odpadach.
13. Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.

5.1.4. System gospodarowania odpadami komunalnymi w Powiecie żarskim

W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XI/78/2003 w dnia 15.X.2003 r. zaplanowano m.in. dla Łużyckiego Związku Gmin budowę ZZO w Marszowie obejmującego swoim zasięgiem działania gminy z powiatu żarskiego i żagańskiego. Zakład ten jednak jak dotąd nie powstał.

W celu realizacji postawionych dla Powiatu żarskiego celów wskazuje się do realizacji następujący system gospodarowania odpadami (tab. 5.1.-1.):

1. Budowa ZZO Marszów obejmującego swoim zasięgiem południowo – zachodnią część województwa. Zgodnie z zapisami Uchwały nr XLIV/320/2006 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26.06.2006 r. w sprawie zmiany Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2003 – 2010, do czasu uruchomienia ZZO Marszów dopuszcza się niezbędną rozbudowę w celu zwiększenia pojemności istniejących składowisk komunalnych:
 - a. w Chrobrowie, gm. Żagań,
 - b. w Czyżówku, gm. Iłowa.
2. Do czasu wybudowania ZZO Marszów, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów. Po wybudowaniu ZZO, w zezwoleniach na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wskazywany będzie powyższy zakłady jako jedyne miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów z terenu Powiatu żarskiego.

Tab. 5.1.-1. Obszary objęte obsługą przez ZZO Marszów

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Krosno Odrzańskie	Bobrowice	W
2.	Krosno Odrzańskie	Gubin	M
3.	Krosno Odrzańskie	Gubin	W
4.	Krosno Odrzańskie	Krosno Odrzańskie	MW
5.	Zielona Góra	Nowogród Bobrzański	MW
6.	Żagański	Brzeźnica	W
7.	Żagański	Gozdnica	M
8.	Żagański	Iłowa	MW
9.	Żagański	Wymiarki	W
10.	Żagański	Żagań	M
11.	Żagański	Żagań	W
12.	Żarski	Brody	W
13.	Żarski	Jasień	MW
14.	Żarski	Lipinki Łużyckie	W
15.	Żarski	Lubsko	MW
16.	Żarski	Łęknica	M
17.	Żarski	Przewóz	W
18.	Żarski	Trzebiel	W
19.	Żarski	Tuplice	W
20.	Żarski	Żary	M
21.	Żarski	Żary	W

¹Typ gminy: M – gmina miejska, W – gmina wiejska, MW – gmina miejsko - wiejska

Tab. 5.1.-2. Charakterystyka ogólna obszaru objętego obsługą przez ZZO Marszów

Rok	Liczba mieszkańców (tys.)		Masa odpadów komunalnych (tys. Mg)	
	Razem ZZO	W tym Powiat żarski	Razem ZZO	W tym Powiat żarski
2009	209,8	91,4	75,0	35,0
2010	209,6	91,3	75,6	35,3
2011	209,4	91,2	76,2	35,6
2012	209,2	91,1	76,9	35,9
2013	209,1	91,0	77,5	36,2
2014	208,8	90,9	78,1	36,5
2015	208,5	90,7	78,7	36,8
2016	208,3	90,6	79,3	37,1
2017	208,0	90,4	79,8	37,3
2018	207,6	90,3	80,4	37,6
2019	207,2	90,1	81,0	37,9
2020	206,8	89,9	81,5	38,1

Instalacje

W projekcie planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2009) określono następujące niezbędne do pozyskania moce przerobowe instalacji:

Tab. 5.1.-3. Harmonogram inwestycji w ZZO Marszów (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	Aktualne moce przerobowe ¹	Brakujące przepustowości			
		2010	2013 ²	2020	Razem ³
Sortownie	25,0	56,5			56,5
Instalacje przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji	0,0	20,8	6,7	3,4	30,9
Stacje przeładunkowe	0	3 szt.		-	3 szt.
Składowiska	340,4	0,0		W roku 2014: 448,3	448,3

¹ – dla składowisk szacowana pojemność w roku 2010

² – niezbędne moce przerobowe w roku 2013 dla instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Dla pozostałych – w roku 2012

³ – dla składowisk uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z Kpgo 2010)

Stacje przeładunkowe

Ze względu na to, że zakłady zagospodarowania odpadów obejmują obszary zamieszkałe w promieniu większym niż 30 km, przewiduje się w obszarze obsługiwanym przez ZZO Marszów budowę 3 stacji przeładunkowych.

Składowiska odpadów

Dla ZZO Marszów obliczono niezbędne pojemności składowisk do roku 2020. W bilansach wzięto przy tym pod uwagę:

1. Przyjęty za Projektem planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2009) cel zmniejszenia ilości odpadów składowanych w roku 2014 do poziomu 85% masy odpadów wytworzonych.
2. Planowane ilości odpadów do zagospodarowania.

3. Pojemność do wykorzystania na wszystkich składowiskach w obszarze obsługi przez ZZO.
4. Plan zamykania składowisk (patrz rozdz. 5.1.7.).

Zgodnie z wykonanymi bilansami, w obszarze ZZO Marszów w roku 2014 należy zwiększyć pojemność składowiska o 448,3 Mg odpadów. Do tego czasu wykorzystywane będą pojemności istniejących składowisk.

5.1.6. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów podano zgodnie z Projektem planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2009).

Założone cele

Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995, zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami (kogo 2010) dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:

- w 2010 r. nie więcej niż 75%,
- w 2013 r. nie więcej niż 50%,
- w 2020 r. nie więcej niż 35%.

System gospodarki odpadami

1. Wdrażanie systemu zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji wymaga podjęcia kompleksowych działań informacyjno – edukacyjnych w tym zakresie.
2. Powstające w gospodarstwach domowych odpady ulegające biodegradacji powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane przez mieszkańców we własnym zakresie np. poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach.
3. Odpady ulegające biodegradacji powinny być zbierane w sposób selektywny, co pozwala na pozyskanie surowca o odpowiedniej czystości. Wprowadzenie zbierania selektywnego, musi być jednak poprzedzone odpowiednimi działaniami edukacyjnymi.
4. Odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz odpady ulegające biodegradacji targowisk powinny być zbierane w sposób selektywny i kierowane do kompostowni odpadów, gdzie przetworzone zostaną na kompost. Odpady te, wraz z innymi odpadami ulegającymi biodegradacji mogą być również poddane procesowi fermentacji, celem uzyskania biogazu.
5. Sukcesywnie należy dążyć do zbierania selektywnego tzw. odpadów kuchennych. Odpady te w przypadku uzyskania odpowiedniego stopnia czystości będą wykorzystywane do produkcji kompostu. W przypadku nieodpowiedniej czystości powinny być one przekształcone na biogaz w procesach fermentacji.
6. Odpady zmieszane o wysokiej zawartości odpadów ulegających biodegradacji, powinny zostać poddane biologicznym lub termicznym procesom przekształcania. Preferowane będą metody pozwalające na pozyskanie energii z tych odpadów.
7. Odpady ulegające biodegradacji typu komunalnego mogą być wspólnie zagospodarowywane z odpadami biodegradowalnymi z przemysłu oraz z rolnictwa.

5.1.7. Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub jest nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych

Zgodnie z zapisami Projektu planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2009), wszystkie składowiska znajdujące się na terenie Powiatu żarskiego mogą funkcjonować po roku 2009.

5.2. Odpady z grup 01 - 19

Dla odpadów z grup 01 – 19 wyznacza się następujące ogólne kierunki działań:

1. Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami.
2. Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).
3. Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami.
4. Minimalizacja ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie.
5. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa).

Kierunki działań dla poszczególnych rodzajów odpadów podano poniżej.

5.2.1. Odpady niebezpieczne

Odpady zawierające PCB (w przypadku stwierdzenia ich obecności)

- sukcesywne usuwanie urządzeń zawierających PCB do końca czerwca 2010 r.,
- unieszkodliwianie/dekontaminacja odpadów zawierających PCB w kraju lub poza jego granicami,
- monitoring prawidłowego postępowanie z odpadami i urządzeniami zawierającymi PCB,
- organizacja systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB, które nie podlegają inwentaryzacji.

Oleje odpadowe

- rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych,
- monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku),
- kontrola wytwórców olejów odpadowych w zakresie zastosowanych sposobów zbierania, magazynowania oraz kwalifikowania do właściwego procesu odzysku lub unieszkodliwiania,
- właściwe zagospodarowanie odpadów z rozlewów olejowych.

Zużyte baterie i akumulatory

- udoskonalenie i rozwinięcie systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych.

Odpady medyczne i weterynaryjne

- monitorowanie ilości powstających odpadów w jednostkach służby zdrowia i placówkach weterynaryjnych,
- ostateczne unieszkodliwianie zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych metodą termicznego przekształcania,
- budowa systemów zbierania przeterminowanych lekarstw od ludności,
- modernizacja istniejących instalacji do spalania odpadów medycznych i weterynaryjnych w celu spełnienia wymagań środowiskowych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

- organizacja i budowa punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu pojazdów,
- uszczelnienie systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,

- prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów (wprowadzający pojazdy, punkty zbierania pojazdów, stacje demontażu, prowadzący strzępiarki) w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- promocja działań związanych z przedłużaniem okresu użytkowania sprawnych urządzeń,
- popieranie wprowadzania systemów zapewniających zorganizowanie wtórnego obiegu przestarzałych lecz sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

Odpady zawierające azbest

- monitoring prawidłowego postępowanie z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem wyrobów budowlanych zawierających azbest,
- modernizacja i/lub budowa składowisk (kwater) na odpady azbestowe oraz stosowanie innych, dozwolonych metod zagospodarowania odpadów zawierających azbest,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest,
- stworzenie mechanizmu zachęt ekonomicznych dla osób fizycznych do prawidłowego postępowania z posiadanymi pokryciami dachowymi i innymi elementami budowlanymi zawierającymi azbest (np. wsparcie finansowe funduszy ochrony środowiska).

Przeterminowane pestycydy (w przypadku stwierdzenia ich obecności)

- prowadzenie monitoringu terenów zanieczyszczonych pestycydami po likwidacji mogilników,
- termiczne unieszkodliwianie przeterminowanych pestycydów ze zlikwidowanych mogilników oraz odpadów pestycydowych z bieżącej produkcji i stosowania w specjalistycznych spalarniach w kraju lub za granicą,
- przeprowadzenie na terenie województwa prac poszukiwawczych w celu zinwentaryzowania nierozpoznanych jeszcze mogilników,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin.

Odpady materiałów wybuchowych (w przypadku stwierdzenia ich obecności)

- kontrola prawidłowości postępowania z odpadami materiałów wybuchowych.

5.2.2. Odpady pozostałe

Zużyte opony

- wspieranie działań zmierzających do rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw,
- kontrola właściwego postępowania ze zużytymi oponami, w szczególności podmiotów zajmujących się wymianą i naprawą opon.

Zaleca się stosowanie następujących metod i technologii zagospodarowania zużytych opon:

- bieźnikowanie i wtórne wykorzystanie,
- wytwarzanie granulatu gumowego,
- odzysk energii poprzez współspalanie w cementowniach, elektrowniach lub elektrociepłowniach spełniających wymagania w zakresie współspalania odpadów.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

- rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz odzysku, w tym recyklingu tych odpadów,
- kontrola właściwego postępowania z tymi odpadami.

Komunalne osady ściekowe

- uwzględnienie zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie eksploatacji instalacji oraz prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków,
- wykorzystanie właściwości energetycznych osadów ściekowych (w tym w produkcja biogazu),
- uwzględnienie możliwości wspólnego zagospodarowania osadów ściekowych wraz z odpadami ulegającymi biodegradacji,
- kontrola jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi,
- zaprzestanie nawożenia gruntów rolnych osadami ściekowymi z instalacji usytuowanych poza województwem lubuskim.

Odpady opakowaniowe

- wspieranie działań edukacyjnych w celu promocji produktów bez opakowań, opakowaniach wielokrotnego użytku i takich, które powodują powstawanie mniejszych ilości odpadów,
- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- kontrola działania i postępowania wprowadzających produkty w opakowaniach, organizacji odzysku i przedsiębiorców zajmujących się odzyskiem, w tym recyklingiem, odpadów opakowaniowych.

5.2.3. Plan unieszkodliwiania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska

Odpady zawierające PCB (w przypadku stwierdzenia ich obecności)

1. Weryfikacja danych o urządzeniach mogących zawierać PCB, na podstawie odpowiednich badań laboratoryjnych w celu uzyskania informacji o ilości i rodzajach odpadów zawierających PCB.
2. Usuwanie z urządzeń olejów zawierających PCB (dekontaminacja), a w przypadku gdy nie jest to uzasadnione, unieszkodliwienie tych urządzeń w instalacjach termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych. W instalacjach takich unieszkodliwia się również oleje zawierające PCB.
3. Monitorowanie prawidłowego postępowania z odpadami i urządzeniami zawierającymi PCB.
4. Umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW zadań związanych z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB (*jako forma zachęty dla przedsiębiorców do wcześniejszego usuwania urządzeń zawierających PCB*).

Odpady zawierające azbest

1. Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej.
2. Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, zgodnie z Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.
3. Wybudowanie kwater/składowisk na odpady zawierające azbest oraz stosowanie innych, dozwolonych prawem metod zagospodarowania odpadów azbestowych.

Odpady zawierające substancje zubożające warstwę ozonową

1. Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z urządzeniami zawierającymi substancje zubożające warstwę ozonową.
2. Rozwój systemu selektywnego zbierania urządzeń zawierających powyższe substancje i przekazywanie go do odpowiednich zakładów celem ich demontażu. Przekazywanie wyodrębnionych frakcji do dalszego przetwarzania w specjalistycznych instalacjach.
3. Kontrola prawidłowości postępowania z odpadami zawierającymi substancje zubożające warstwę ozonową.
4. Monitorowanie efektów zagospodarowania odpadów zawierających substancje zubożające warstwę ozonową.

6. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ

W tabeli 6.-1. podano ramowy harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi do roku 2020, natomiast w tabelach 6.-2. – 6.5, podano koszt realizacji poszczególnych grup zadań, w rozbięciu na:

1. Zadania w zakresie rozbudowy, modernizacji i budowy zakładu zagospodarowania odpadów w Marszowie.
2. Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami.
3. Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.
4. Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z grup 01 - 19.
5. Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Tab. 6.-1. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego

L.p.	Rok	Zakres	Wykonawca
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami:			
1.	Działania ciągłe	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy
2.	Działania ciągłe	Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami	Gminy
3.	Działania ciągłe	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Gminy
4.	Działania ciągłe	Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	Samorządy
5.	Działania ciągłe	Wydawanie pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona odpowiednią analizą	Starostowie
6.	Działania ciągłe	Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych	Jednostki sektora finansów publicznych
7.	Działania ciągłe	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Jednostki kontrolne
8.	Działania ciągłe	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
9.	2010, 2012	Aktualizacja powiatowego i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarządy powiatów, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
10.	co dwa lata	Sporządzanie sprawozdań z realizacji powiatowego i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarząd powiatu, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
11.	2010 – 2020	Przebudowa i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów	Przedsiębiorcy

L.p.	Rok	Zakres	Wykonawca
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:			
1.	Działania ciągłe	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z organizacjami odzysku, organizacjami ekologicznymi, mediami
2.	Działania ciągłe	Kontrolowanie przez gminy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy
3.	Działania ciągłe	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	ZZO, przedsiębiorcy
4.	Działania ciągłe	Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami	Gminy
5.	Działania ciągłe	Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych	Gminy
6.	Działania ciągłe	Kontrolowanie zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy
7.	Działania ciągłe	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Jednostki sektora finansów publicznych, gminy, związki gmin, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast
8.	Działania ciągłe	Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	Wszystkie szczeble samorządowe
9.	Działania ciągłe	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Gminy
10.	2010	Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami	Gminy, związki międzygminne
11.	2010	Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców województwa	Gminy, związki międzygminne, przedsiębiorcy
12.	2010 – 2020	Budowa, ZZO Marszów	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy
13.	2010 – 2012	Budowa stacji przeładunkowych, z możliwym doposażeniem w sortownię odpadów z selektywnej zbiórki,	Gminy, związki międzygminne,

L.p.	Rok	Zakres	Wykonawca
		kompostownię odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych	ZZO, przedsiębiorcy
14.	2010 – 2020	Budowa i rozbudowa składowisk odpadów w ramach zakładów zagospodarowania odpadów	Gminy, związki międzygminne, przedsiębiorcy
15.	2010 – 2020	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy
16.	2010	Unieszkodliwianie przez składowanie najwyżej 75% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995)	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy, operatorzy składowisk
17.	2013	Unieszkodliwianie przez składowanie najwyżej 50% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995)	Operatorzy składowisk, gminy, ZZO
18.	2014	Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% masy odpadów wytworzonych	Operatorzy składowisk, gminy, ZZO
19.	2020	Unieszkodliwianie przez składowanie najwyżej 35% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995)	Operatorzy składowisk, gminy, ZZO
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z grup 01 - 19:			
1.	Działania ciągłe	Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z przemysłem
2.	Działania ciągłe	Kontrola posiadaczy odpadów	Jednostki kontrolne
3.	2010 – 2012	Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe)	Przedsiębiorcy, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
4.	2010 – 2020	Zamykanie i rekultywacja składowisk	Przedsiębiorcy
5.	2010 – 2020	Budowa instalacji do suszenia i spalania osadów ściekowych	Przedsiębiorcy
6.	2010 - 2020	Organizacja i budowa punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu pojazdów	Przedsiębiorcy
7.	2010 - 2020	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:			
1.	Działanie ciągłe	Organizacja systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB, które nie podlegają inwentaryzacji	Przedsiębiorcy
2.	Działanie	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych,	Przedsiębiorcy,

L.p.	Rok	Zakres	Wykonawca
	ciągłe	w tym ze źródeł rozproszonych	zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
3.	Działanie ciągłe	Wspieranie inicjatyw zmierzających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin	Przedsiębiorcy, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
4.	Działanie ciągłe	Kontrola prawidłowości postępowania z odpadami materiałów wybuchowych	Jednostki kontrolne
5.	2010 - 2014	Budowa systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych oraz dostosowanie go do wymagań ochrony środowiska	Posiadacze odpadów
6.	do 30.06.2010r.	Likwidacja urządzeń zawierających PCB	Przedsiębiorcy
7.	2010 – 2020	Realizacja zadań określonych w przyjętym w dniu 14 lipca 2009 roku przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
8.	2010 – 2020	Budowa składowisk odpadów zawierających azbest	Przedsiębiorcy
9.	2010 – 2020	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy

Tab. 6.-2. Zadania w zakresie rozbudowy, modernizacji i budowy zakład zagospodarowania odpadów Marszów

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2010 – 2012	2013 – 2020	
1.	Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego, w tym:	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp z o.o.	2010	118 450	118 450	Brak danych	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
	1.1. Projektowanie i budowa ZZO			92 249	92 249		
	1.2. Projektowanie i modernizacja składowiska w Gozdnicy oraz Buczynach			2 728	2 728		
	1.3. Projektowanie i budowa stacji przeładunkowej w Lubsku wraz z rekultywacją składowiska odpadów			5 416	5 416		
	1.4. Rekultywacja składowiska w Chrobrowie			3 184	3 184		
	1.5. Rekultywacja składowiska w Gubinie			3 547	3 547		
	1.6. Pozostałe koszty (Inżynier, pomoc techniczna, wykupy gruntów, JRP)			9 396	9 396		
	1.7. Działalność informacyjna, edukacyjna oraz promocja			1 810	605	1 210	
2.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych (obliczenia własne)	gminy, przedsiębiorcy	2008 – 2019	5 300	4 000	1 300	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Monitoring składowisk (obliczenia własne)	zarządzający składowiskiem	2008 – 2019	1 470	490	980	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
Razem				243 550	240 065	Brak pełnych danych	

Tab. 6.-3. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami Powiecie żarskim w latach 2010 – 2020 -
Zadania ogólne z zakresu gospodarki odpadami

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2010 – 2012	2013 – 2020	
1.	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy, WIOŚ	Działania ciągłe	4 140	1 380	2 760	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
2.	Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
3.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
4.	Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	Samorzady	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
5.	Wydawanie pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona odpowiednią analizą	Starostowie	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
6.	Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych	Jednostki sektora finansów publicznych	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
7.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Jednostki kontrolne	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
8.	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			

Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2010 – 2012	2013 – 2020	
		miast					
9.	Aktualizacja powiatowego i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarząd powiatu, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2010, 2012	213	71	142	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
10.	Sporządzanie sprawozdań z realizacji wojewódzkiego oraz powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarząd powiatu, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	co dwa lata	402	134	268	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
11	Przebudowa i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów	Przedsiębiorcy	2010 – 2020	Brak danych			
Razem				4 759	1 589	3 170	

Tab. 6.-4. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami Powiecie żarskim w latach 2010 – 2020 -
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2008 – 2012	2013 – 2020	
1.	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z organizacjami odzysku, organizacjami ekologicznymi, mediami	Działania ciągłe	546,5	195,5	351	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Kontrolowanie przez gminy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
3.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych (koszty dla ZZO Marszów)	ZZO, przedsiębiorcy	Działania ciągłe	5 300	4 000	1 300	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
5.	Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
6.	Kontrolowanie zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2008 – 2012	2013 – 2020	
	odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów						
7.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Jednostki sektora finansów publicznych, gminy, związki gmin, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
8.	Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	Wszystkie szczeble samorządowe	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
9.	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Gminy	Działania ciągłe	207	152	55	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
10.	Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami	Gminy, związki gminne	2010	w ramach planów gospodarki odpadami			Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
11.	Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców województwa	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2010	W ramach pkt 3			Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
12.	Budowa ZZO Marszów (koszty dla ZZO Marszów)	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2010 – 2020	92 249	92 249	0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2008 – 2012	2013 – 2020	
13.	Budowa stacji przeładunkowych z możliwym wyposażeniem w sortownię odpadów z selektywnej zbiórki, kompostownię odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych. W tym projektowanie i budowa stacji przeładunkowej w Lubsku wraz z rekultywacją składowiska odpadów	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2010 – 2012	7 500	7 500		Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
14.	Budowa i rozbudowa składowisk odpadów w ramach ZZO Marszów (koszty dla ZZO Marszów)	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2010 – 2020	2 728	2 728		Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
15.	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych (koszty dla ZZO Marszów)	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2010 – 2020	8 055	8 055		Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
16.	Unieszkodliwianie przez składowanie najwyżej 75% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995)	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy, operatorzy składowisk	2010	W ramach w/w pkt.			
17.	Unieszkodliwianie przez składowanie najwyżej 50% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995)	Operatorzy składowisk, gminy, ZZO	2013	W ramach w/w pkt.			
18.	Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% masy odpadów wytworzonych	Operatorzy składowisk, gminy, ZZO	2014	W ramach w/w pkt.			
19.	Unieszkodliwianie przez składowanie najwyżej 35% odpadów komunalnych	Operatorzy składowisk,	2019	W ramach w/w pkt.			

Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2008 – 2012	2013 – 2020	
	ulegających biodegradacji (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w Powiecie żarskim w roku 1995)	gminy, ZZO					
Razem				116 585,5	114 879,5	1 706,0	

Tab. 6.-5. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego w latach 2010 – 2020 -
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z grup 01 – 19

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2010 – 2012	2013 – 2020	
1.	Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z przemysłem	Działania ciągłe	6	2	4	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Kontrola posiadaczy odpadów	Jednostki kontrolne	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
3.	Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe)	Przedsiębiorcy, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2010 – 2012	250	85	165	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	Przedsiębiorcy	2010 – 2012	Brak danych			
5.	Budowa instalacji do suszenia i spalania osadów ściekowych	Przedsiębiorcy	2010 – 2020	12 000	6 000	6 000	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
6.	Organizacja i budowa punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu pojazdów	Przedsiębiorcy	2010 – 2020	3 000	1 500	1 500	
7.	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy	2010 – 2020	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				15 256,0	7 587,0	7 669,-	

Tab. 6.-6. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego na lata 2008 – 2020 -
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2008 – 2012	2013 – 2020	
1.	Organizacja systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB, które nie podlegają inwentaryzacji (w przypadku stwierdzenia obecności)	Przedsiębiorcy	Działanie ciągłe	bd	bd		Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych	Przedsiębiorcy, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	Działanie ciągłe	45	45		Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Wspieranie inicjatyw zmierzających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin	Przedsiębiorcy, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	Działanie ciągłe	6	2	4	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Kontrola prawidłowości postępowania z odpadami materiałów wybuchowych (w przypadku stwierdzenia obecności)	Jednostki kontrolne	Działanie ciągłe	W ramach działalności własnej			
5.	Budowa systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych oraz dostosowanie go do wymagań ochrony środowiska (w przypadku stwierdzenia obecności)	Posiadacze odpadów	2010 - 2014	bd	bd	bd	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze ochrony środowiska
6.	Likwidacja urządzeń zawierających PCB (w przypadku stwierdzenia obecności)	Przedsiębiorcy	do 30.06.2010 r.	bd	bd		Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska

Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2008 – 2012	2013 – 2020	
7.	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2010 – 2020	Koszty zostaną określone w ramach opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu woj. lubuskiego”			Środki własne właścicieli obiektów, Fundusze ochrony środowiska, fundusze UE
8.	Budowa składowisk odpadów zawierających azbest	Przedsiębiorcy	2010 – 2020	Koszty zostaną określone w ramach opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu woj. lubuskiego”			Środki własne właścicieli obiektów, Fundusze ochrony środowiska, fundusze UE
9.	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy	2010 – 2020	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				81,0	77,0	4,0	

7. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU

Ocena realizacji planu gospodarki odpadami przeprowadzona będzie na podstawie danych z następujących źródeł informacji:

1. Dane Starostwa.
2. Wojewódzki system odpadowy prowadzony przez Urząd Marszałkowski woj. lubuskiego (informacje podstawowe) (UMWL)
3. Główny Urząd Statystyczny (GUS).
4. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ).
5. Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego.
6. Lubuski Urząd Wojewódzki.
7. Ankietyzacja gmin.

W tabeli 7.1. podano podstawowe wskaźniki monitorowania realizacji planu gospodarki odpadami. Wartości docelowe wskaźników dla poszczególnych lat podano w rozdz. 4.

Tab. 7.-1. Wskaźniki monitorowania realizacji planu gospodarki odpadami

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
<i>Wskaźniki ogólne</i>		
1.	Masa wytworzonych odpadów	tys. Mg
2.	Odsetek wytworzonych odpadów poddanych odzyskowi/recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
3.	Odsetek wytworzonych odpadów poddanych unieszkodliwianiu metodami biologicznymi	%
4.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych unieszkodliwianiu metodami termicznymi	%
5.	Odsetek wytworzonych odpadów poddanych unieszkodliwianiu przez składowaniu	%
6.	Odsetek zaktualizowanych gminnych planów gospodarki odpadami	%
7.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadów – ogółem	mln zł
<i>Odpady komunalne</i>		
1.	Odsetek mieszkańców województwa objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
2.	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	tys. Mg
3.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	tys. Mg
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane	tys. Mg
5.	Odsetek odpadów komunalnych poddanych przetwarzaniu metodami biologicznymi	%
6.	Odsetek odpadów komunalnych poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi	%
7.	Odsetek odpadów komunalnych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
8.	Odsetek odpadów komunalnych poddanych recyklingowi organicznego	%
9.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	tys. Mg
10.	Odsetek masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%
11.	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne – ogółem	szt.
12.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane	tys. Mg

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	odpady komunalne – ogółem	
13.	Liczba instalacji do zagospodarowania odpadów	szt.
14.	Moce przerobowe instalacji do zagospodarowania odpadów	tys. Mg
<i>Odpady niebezpieczne</i>		
1.	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
2.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%
3.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%
4.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych unieszkodliwionych przez składowanie	%
5.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych unieszkodliwionych metodami innymi niż przez składowanie	%
6.	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
7.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	tys. Mg
8.	Poziom odzysku olejów odpadowych	%
9.	Poziom recyklingu (regeneracji) olejów odpadowych	%
10.	Masa zebranych baterii i akumulatorów małogabarytowych	tys. Mg
11.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów kwasowo-ołowiowych	%
12.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych	%
13.	Poziom recyklingu pozostałych baterii i akumulatorów	%
14.	Liczba zinwentaryzowanych mogilników do likwidacji	szt.
15.	Szacunkowa masa przeterminowanych pestycydów zawartych w mogilnikach	tys. Mg
16.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	tys. Mg
17.	Poziom odzysku zużytego sprzętu	%
18.	Poziom recyklingu zużytych lamp wyładowczych	%
19.	Liczba stacji demontażu pojazdów	szt.
20.	Liczba punktów zbierania pojazdów	szt.
21.	Masa zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji	tys. Mg
<i>Komunalne osady ściekowe</i>		
1.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	tys. Mg
2.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami biologicznymi	%
3.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi	%
4.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w rolnictwie	%
5.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych unieszkodliwianych przez składowanie bez przetworzenia na składowiskach odpadów	%
<i>Odpady opakowaniowe</i>		
1.	Poziom odzysku	%
2.	Poziom recyklingu	%
3.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze szkła	%
4.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych	%
5.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z papieru i tektury	%

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
6.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze stali	%
7.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z aluminium	%
8.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z drewna	%

8. BIBLIOGRAFIA

1. Dokumenty i materiały Urzędu Marszałkowskiego woj. lubuskiego
2. Krajowy plan gospodarki odpadami 2010: Uchwała Nr 233 Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” (M.P. Nr 90, poz. 946).
3. Ochrona środowiska. GUS, Warszawa, 2004,2005, 2006.
4. Raporty WIOŚ w Zielonej Górze (za lata 2004, 2005, 2006).
5. Sprawozdanie z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami za okres od 29 października 2002 r. do 29 października 2004 r. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2005
6. Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego za okres od 15.10.2003r. do 31.12.2006 r. Zarząd Województwa lubuskiego, Zielona Góra, 2007

9. WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.).

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan gospodarowania odpadami na terenie Powiatu oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska i przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji Planu.

Projekt aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla Powiatu żarskiego zgodny jest z krajowym planem gospodarki odpadami 2010 uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946), Projektem planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (2008) oraz odpowiada aktualnie obowiązującym wymaganiom stawianym planom gospodarki odpadami, w tym przede wszystkim w:

1. Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o *odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251).
2. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w *sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

Do przeprowadzenia analizy wykorzystane zostały w głównej mierze dane z wojewódzkiej bazy danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Jako uzupełniające zostały uwzględnione dane zgromadzone przez GUS i WIOŚ.

Grupy, podgrupy i rodzaje odpadów określano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w *sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu 2010 - 2012 oraz perspektywicznie okresu 2013 - 2020. Rokiem bazowym jest rok 2006 oraz w przypadku części danych – 2007 r.

Dla potrzeb planu odpady podzielone zostały na:

- odpady komunalne,
- pozostałe odpady (grupy 01 – 19),
- odpady niebezpieczne.

Szacuje się, że w Powiecie żarskim powstaje rocznie ok. 34,0 tys. Mg odpadów komunalnych. W odpadach dominują odpady kuchenne ulegające biodegradacji (26%), papier i tektura (21%), a także tworzywa sztuczne (15%).

W latach 2006 - 2007 odpady komunalne na terenie Powiatu zbierane były głównie w formie odpadów zmieszanych. Jedynie niewielka ich część zbierana była selektywnie. W roku 2006 zebrano łącznie ok. 26,0 tys. Mg odpadów, co stanowiło ok. 76% odpadów wytworzonych (dla roku 2007 brak pełnych danych). Jednak w stosunku do roku 2002, kiedy opracowywano pierwszy plan gospodarki odpadami zanotowano znaczną poprawę w tym zakresie (66,0%). Część masy wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji mieszkańcy wykorzystują we własnym zakresie np. kompostując je na terenie posesji (odpady z pielęgnacji ogrodów przydomowych, odpady kuchenne), spalając w piecach lub do karmienia zwierząt domowych.

Odzysk odpadów komunalnych w Powiecie żarskim prowadzony jest w sortowni odpadów zmieszanych znajdującej się w m. Żary (przepustowość docelowa 25 tys. Mg/rok), brak jest natomiast instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.

W latach 2006 i 2007 odzyskowi/recyklingowi poddano w Powiecie żarskim odpowiednio 99,34 Mg i 283,53 Mg odpadów mających wartość materiałową (papier, tektura, szkło i tworzywa sztuczne), co w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych stanowiło odpowiednio 0,3 i 0,8%. Zauważalny jest w

analizowanych latach wzrost sprawności zbiórki selektywnej, szczególnie w przypadku metali, szkła i tworzyw sztucznych.

Odpady komunalne zbierane na obszarze Powiatu żarskiego unieszkodliwiane są wyłącznie przez składowanie. W roku 2007 składowano 99,0% odpadów zebranych.

W Powiecie znajdują się cztery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, o wolnej pojemności ok. 150 tys. Mg odpadów i powierzchni 7,6 ha.

W latach 2004 - 2006 podmioty gospodarcze z terenu Powiatu wytwarzały rocznie ok. 190 tys. Mg odpadów. Najwięcej, bowiem ok. 90% wytwarzano odpadów z grupy 03 (odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury) oraz 10 (Odpady z procesów termicznych).

W latach 2010 – 2020 prognozuje się:

- Wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych, odpadów powstających w rolnictwie, z produkcji i stosowania produktów chemicznych, z procesów termicznych, odpadów opakowaniowych, odpadów budowlanych, medycznych i weterynaryjnych oraz osadów ściekowych.
- Spadek ilości odpadów powstających w przemyśle, w tym m.in. z przetwórstwa drewna.

Do najważniejszych problemów funkcjonującego systemu gospodarowania odpadami w projekcie planu zaliczono:

Odpady komunalne

1. Odpady komunalne zbierane są głównie w formie odpadów zmieszanych (w roku 2007 – 99,0% zebranych odpadów).
2. Stan obsługi mieszkańców Powiatu żarskiego w zakresie odbioru wytworzonych przez nich odpadów jest niedostateczny, bowiem zebrano ok. 83,3% szacowanej ilości odpadów wytworzonych. Jednak w stosunku do roku 2002, kiedy opracowywano pierwszy plan gospodarki odpadami zanotowano znaczną poprawę w tym zakresie (66,0%). Najgorsza sytuacja w tym zakresie jest w gminach: Brody (64,0 %) i Jasień (73,3%). Część nie odbieranych odpadów trafia do środowiska w sposób niekontrolowany (spalanie, deponowanie na tzw. dzikich wysypiskach) powodując jego zanieczyszczenie.
3. Zastrzeżenia budzą posiadane przez niektóre gminy informacje dotyczące ilości zebranych odpadów, gdzie podane przez przedsiębiorstwa zbierające na ich terenie dane są dużo wyższe niż szacunki dotyczące ilości odpadów wytworzonych. Dotyczy to takich gmin jak: Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Trzebień i w gminie wiejskiej Żary.
4. Pomimo tego, że odnotowano wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów, to nadal zbiera się ich niewiele (w roku 2007 – 0,8% odpadów wytworzonych). Nie zbiera się selektywnie w Powiecie żadnych odpadów niebezpiecznych typu komunalnego.
5. Odpady komunalne zbierane na obszarze Powiatu żarskiego unieszkodliwiane są wyłącznie przez składowanie. W roku 2006 składowano 99,7% odpadów zebranych, a w roku 2007 – 99,2%.
6. Na terenie Powiatu brak jest instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Pozostałe odpady (grupy 01 – 19)

1. Często nieprawidłowe postępowanie z odpadami w sektorze małych przedsiębiorstw, co przejawia się np. porzucaniem odpadów w miejscach nielegalnego składowania.
2. Nieprzestrzeganie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z aktów prawnych (dotyczy to przede wszystkim obowiązków dokonywania sprawozdawczości).

Wskazane w projekcie aktualizacji planu gospodarki odpadami cele oraz kierunki działań wpłynąć będą na zmniejszenie oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami w wyniku:

1. Zwiększenia odzysku i recyklingu odpadów mających wartość materiałową i użytkową (opakowania, surowce inne niż opakowaniowe, gruz budowlany) oraz recyklingu organicznego odpadów ulegających biodegradacji (odpadów kuchennych i ogrodowych) poprzez kompostowanie indywidualne oraz w kompostowniach i instalacjach fermentacji odpadów.
2. Ograniczania masy odpadów składowanych.
3. Wyeliminowania składowania odpadów nie przetworzonych oraz składowania wyłącznie frakcji odpadów wcześniej sortowanych o zmniejszonej zawartości składników biologicznie rozkładalnych (a przez to zmniejszonej emisji gazów cieplarnianych i uciążliwości dla środowiska).
4. Stosowania technologii spełniających kryteria BAT.

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania w żaden sposób nie będą prowadzić do transgranicznych oddziaływań emisji zanieczyszczeń.

Realizacja Planu wpłynie na zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko gospodarowania odpadami w wyniku:

1. Intensywnej edukacji w tym zakresie, w tym promowanie działań mających na celu minimalizację wytwarzanych odpadów.
2. Minimalizacji emisji zanieczyszczeń do środowiska podczas zagospodarowania odpadów (stosowanie technologii spełniających kryteria BAT).
3. Wykorzystania frakcji organicznych odpadów do produkcji kompostu (nawożenie, rekultywacja) lub/i biogazu.
4. Wykorzystania frakcji palnych odpadów do produkcji paliwa.
5. Zbiórki selektywnej i wysegregowania odpadów niebezpiecznych i ich unieszkodliwienia w odpowiednich instalacjach.
6. Składowania wyłącznie tych odpadów, z których wcześniej wysortowano odpady mające wartość materiałową, niebezpiecznych i odpadów ulegających biodegradacji.
7. Minimalizacji emisji do środowiska zanieczyszczeń ze składowiska poprzez ograniczenie ilości składowanych odpadów.
8. Likwidacji tzw. dzikich wysypisk i wyeliminowanie powodów, w wyniku których powstają nowe.

Proponowane w projekcie planu technologie zagospodarowania odpadów będą miały pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez:

1. Zmniejszenie emisji ze składowisk, przede wszystkim ze względu na zmniejszenie ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji.
2. Zmniejszenie spalania paliw w elektrowniach lub elektrociepłowniach.
3. Zwiększenie wykorzystania nawozowego przetworzonych odpadów ulegających biodegradacji, co zmniejszy ilość stosowanych odpadów sztucznych.